

Пуцёўка для студатрада на БелаЭС

Кастынг на прыбіральшчыцу — 40 чалавек

Палац оптам і ў розніцу

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 2

М С

СТАР 4

ВЕДЫ — СИЛА

Выпускнікі ваенных ВНУ павінны выкарыстоўваць усе свае навыкі і вопыт для эфектыўнасці нацыянальнай бяспекі краіны

Аб гэтым Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка заявіў на цырымоніі ўшанавання выпускнікоў вышэйшых ваенных навучальных устаноў і вышэйшага афіцэрскага саставу.

Як паведаміла прэс-служба кіраўніка дзяржавы, Прэзідэнт падкрэсліў, што ў сённяшніх умовах як ніколі важна вывучаць новыя формы ваенных дзеянняў, пастаянна адсочваць зменлівае становішча ў свеце. Спосабы і формы вядзення вайны істотна змяніліся, і сілавая структура Беларусі павінна дынамічна развівацца і ісці ў нагу з часам. «Таму сістэма абароны нашай краіны мае патрэбу ў пастаянным удасканаленні. Калі вы прыйдзеце на новае месца службы, у свае падраздзяленні, рашэнне гэтай задачы стане вашым непасрэдным абавязкам і вашай штодзённай працай», — сказаў кіраўнік дзяржавы, звяртаючыся да выпускнікоў ваенных ВНУ. Пры гэтым Прэзідэнт зазначыў, што «мы забяспечваем не толькі свой суверэнітэт, але і цесна ўзаемадзейнічаем з партнёрамі па Саюзнай дзяржаве і Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што эфектыўнасць і якасць навучання ў аічных ваенных ВНУ прызнаны далёка за межамі краіны. Пра гэта сведчыць запатрабаванасць падрыхтоўкі ў Беларусі прадстаўнікоў Узброеных Сіл блізкага і далёкага замежжа. «Няма той міжнароднай сустрэчы, дзе б мае калегі-прэзідэнты не звярталіся з просьбай дапамагчы ў падрыхтоўцы нацыянальных кадраў Узброеных Сіл. І гэта не толькі постсавецкага прастора. Гэта найбуйнейшыя дзяржавы нашай планеты. Ім падабаецца ўзровень падрыхтоўкі, парадак, адсутнасць усакага фармалізму», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Пэўную ролю адігрывае і кошт навучання, але «галоўнае — гэта якасць і ўзровень падрыхтоўкі тых, хто прыязджае да нас па веды», дадаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што якаснай падрыхтоўцы афіцэрскага корпуса ў краіне надаецца асабліва ўвага. Карпатлівае будаванне надзейнай сістэмы абароны, стварэнне мабільнай, высокапрафесійнай, баяздольнай арміі, якая можа супрацьстаяць любым пагрозам сучаснасці, застаюцца задачамі першараднай важнасці на працягу двух дзясяткаў гадоў суверэннага развіцця Беларусі.

«Прафесія абаронцы Айчыны заўсёды карысталася павагай у нашага народа. Асабліва ярка гэта праявілася ў год 70-годдзя Вялікай Перамогі, калі мы усенародна ўшаноўвалі воінаў-вызваліцеляў, спадкаемцамі слаўных традыцый якіх мы зараз з'яўляемся», — сказаў беларускі лідар.

На ўрачыстай цырымоніі Прэзідэнт уручыў генеральскай пагоны афіцэрам Узброеных Сіл, камітэтаў дзяржаўнай бяспекі і судовых экспертаў, пракуратораў. Кіраўнік дзяржавы таксама ўручыў шэрагу выпускнікоў ваенных ВНУ спецыяльныя лісты аб аб'яўленні падзякі Прэзідэнта Беларусі за выдатныя поспехі ў вучобе, узорнае выкананне воінскага абавязку. Аляксандр Лукашэнка жадаў усім прысутным быць годнымі абаронцамі Айчыны.

РАБОЧЫ ВІЗІТ ПРЭЗІДЭНТА

Аляксандр Лукашэнка 8-9 ліпеня зробіць рабочы візіт у горад Уфа Расійскай Федэрацыі, паведамілі ў прэс-службе Прэзідэнта.

Беларускі лідар прыедзе ў м. Уфу ў складзе рабочага візіту ў горад Уфа Расійскай Федэрацыі, паведамілі ў прэс-службе Прэзідэнта.

Плануецца, што Аляксандр Лукашэнка прыедзе ў сустрэчы з кіраўнікамі краін, што ўваходзяць у БРІКС, з лідарамі запрошаных дзяржаў для абмеркавання найбольш актуальных пытанняў сусветнай палітыкі, эканомікі, фінансавай сферы.

КАПІТАН КУЗЬМІЧ І ЯГО ПРЫПЯЦЬ

У 1986-м, неўзабаве пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС, яму даверылі і штурвал у рубцы капітана буксіра. Цягаў па Прыпяці, Дняпры, Бярэзіне баржы з пяском, лесам, зярном, вугалем. Перавозіў па рацэ з Украіны да Брэста баржы з рудой. Капітан Кузьміч стаў «ліквідатарам Чарнобыля» — працаваў на рацэ ў самым небяспечным дні, калі тушылі раз'юшаны рэактар.

Цеплаход «Прыпяць» і гасцініца базіруюцца ў старажытным Тураве. З прычыны спёкі вада ўпала да рэчоднага нізкага узроўню — і буксір ужо некалькі дзён стаіць на прыколе.

— З 1975 года, як я працую на гэтым транспарце, бачу такую нізкую ваду, — кажа капітан Кузьміч. — Будзем чакаць дажджы, бо як жа без справы?

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара anatol@zviazda.by Жыткавіцкі раён.

Фёдар КУЗЬМІЧ — капітан-механік незвычайнага цеплахода: яго «Прыпяць» буксіруе пльвучую гасцініцу, дарэчы, першую ў краіне. Заслужанаму транспартніку Беларусі, капітану рачнога судна даверылі вазіць турыстаў і па палескай Амазонцы, так з гонарам называюць Прыпяць. Усё працоўнае жыццё Фёдара Васільевіча прайшло на галоўнай воднай артэрыі, больш за тое — ён і вырас на рацэ.

— З нашай вёскі Лахоўка Лунінецкага раёна амаль 20 юнакоў звязалі сваё жыццё з рачным транспартам, — кажа Фёдар Васільевіч. — Па прыкладзе свайго старэйшага брата я таксама ўладкаваўся

матарыстам-рулявым на Пінскі суднабудуйнічы і суднарамонтны завод.

Потым працаваў другім памочнікам капітана буксіра, а праз некаторы час і першым памочнікам.

Прыёмная кампанія — 2015

Фота: Мэрыяна БЕГУНОВІЧ.

З ЯКІМІ БАЛАМІ ВОЗЬМУЦЬ У СТУДЭНТЫ?

Зніжаць парогавыя значэнні на ЦТ для дадатковага набору сёлета не плануецца

Каб вызначыцца з выбарам навучальнай устаноў і спецыяльнасці, сёлета ў абітурыентаў будзе тры дадатковыя дні. Прыём дакументаў на бюджэтныя месцы на ўсе формы навучання стартуе 8 ліпеня. Летас, нагадаем, прыём дакументаў праводзіўся ў вельмі сціслы тэрмін (да 12 ліпеня), але затым абітурыентам давялося даволі доўга чакаць інфармацыю пра вынікі залічэння. Сёлета раздумваць і падлічваць свае шанцы на паступленне абітурыенты змогуць да 15 ліпеня. І ўсё ж такі лепш не адкладваць свой візіт у прыёмную камісію на апошні дзень: калі такіх жа разумнікаў акажацца шмат, конкурсная сітуацыя можа рэзка змяніцца ўжо пасля закрыцця прыёмнай камісіі, і абітурыент атрымае ўсе шанцы... застацца за бортам.

ТОЛЬКІ ДА 18.00

Інфармацыя аб ходзе прыёму дакументаў будзе абнаўляцца прыёмнымі камісіямі штодня кожныя тры гадзіны: у 9.00, 12.00, 15.00 і 18.00 гадзін. Але ў апошні дзень прыёму дакументаў абнаўленне інфармацыі спыніцца а 15 гадзіне, а допуск абітурыентаў у будынак навучальнай устаноў, у якой размешчана прыёмная камісія, — у 18 гадзін. У гэты ж час прыёмная камісія таксама спыніць выдачу абітурыентам дакументаў з мэтаю іх падачы на іншую спецыяльнасць. Пры гэтым будзе ажыццяўляцца прыём дакументаў ад усіх абітурыентаў, якія паспелі трапіць у будынак да таго, як дзверы на ўваход зачыніліся. Уступныя іспыты ў ВНУ сілавых ведамстваў пройдуць з 16 па 19 ліпеня, у творчых ВНУ — з 16 па 25 ліпеня, а ва ўсіх астатніх — з 16 па 21 ліпеня. Залічэнне на бюджэтныя месцы ў вышэйшых навучальных устаноў МУС і МНС, а таксама ў Інстытут пагранслужбы і Ваенную акадэмію пройдуць да 23 ліпеня; у Акадэміі мастацтваў, Акадэміі музыкі і Універсітэце культуры — да 29 ліпеня. У іншых ВНУ — да 25 ліпеня.

ЦЫТАТА ДНЯ

Віктар ВАЛЮШЫЦКІ, старшыня Пастаяннай камісіі па эканамічнай палітыцы Палаты прадстаўнікоў:

«Праект указа «Аб мерах па прадухіленні выплаты ўзнагароджання за працу з ухіленнем ад выплаты падаткаў і іншых абавязковых плацяжоў» можа быць унесены на ўважэнне ў Палату прадстаўнікоў 2 кастрычніка. Што тычыцца сутнасці законапраекта, то ён робіцца з мэтаю легалізацыі ўсіх грашовых выплатаў, якія атрымлівае канкрэты работнік на канкрэтным прадпрыемстве. Імкненне дзяржавы ўпарадкаваць усе гэтыя пытанні лчы абсалютна правільным. Любы прыбытак павінен абстадацца падаткам. Новае нарматыўнае дакумент заклікае ўвесці працэс у цывільнае рэчышча і накласці пэўныя ітарэфныя санцыі на тых, хто спрабуе схавать даходы. Тым, хто нармальна працуе і вядзе гаспадарчую дзейнасць, няма чаго баяцца».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 08.07.2015 г.

Долар ЗША	15432,00 ▲
Еўра	16954,00 ▲
Рас. руб.	269,56 ▼
Укр. грыўня	717,77 ▼

Факт

13 МІЛЬЁНАЎ

Па выніках чэрвеня золатавалютныя рэзервы Беларусі, згодна з метадалогіяй МВФ, павялічыліся на 13,4 мільянаў ЗША, пра што паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскі сувязь Нацыянальнага банка.

Паводле папярэдніх звестак, на 1 ліпеня рэзервы склалі 4,6207 млрд долараў ЗША ў эквіваленце. Пры гэтым у нацыянальных рэзервах аб'ём золатавалютных рэзерваў павялічыўся на 156,3 мільянаў ЗША ў эквіваленце. «Падтрыманню золатавалютных рэзерваў спрыялі паступленні ад зборання экспартных пошлін на нафтапрадукты, — сцвярджаюць у Нацбанку. — Адмоўны ўплыў на аб'ём золатавалютных рэзерваў у асноўным аказалі пагашэнне ўрадам і Нацыянальным банкам знешніх і ўнутраных абавязаванняў у замежнай валюце ў поўны аб'ём, а таксама памяншэнне кошту золата на міжнародным рынку каштоўных металаў».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ. kuletski@zviazda.by

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Іран і «Шасцёрка» ўсё яшчэ далёкія ад пагаднення

У Вене кіраўнікі МЗС «шасцёркі» аднавілі абмеркаванне ўсёабдымнага пагаднення па ядзернай праграме Ірана, якое планавалася падпісаць у аўтарак. Пры гэтым, як паведамляюць дасведчаныя крыніцы, асноўная частка тэксту дакумента ўжо ўзгоднена, але бакі па-ранейшым далёкія ад пагаднення. Тым часам былы пасол Вялікабрытаніі ў Іране Рычард Далтан заявіў, што пагадненне па ядзернай праграме Ірана будзе ў канчатковым выніку падпісана, нягледзячы на магчымыя затрымікі з прычыны неабходнасці калектыўнай крытычнай ацэнкі дакумента. Вярхоўны прадстаўнік ЕС па замежных справах і палітыцы бяспекі Федэрыка Магерыні заявіў, што абмеркаванне пагаднення па ядзернай праграме Ірана працягнецца ў найбліжэйшыя дні. Яна таксама дадала, што засталася вырашыць некалькі цяжкіх пытанняў.

У Расіі найбольш запатрабаваны будаўнікі, вадзіцелі і медыкі

Самая запатрабаваная прафесія ў Расіі па стане на пачатак ліпеня — будаўнік. Пра гэта паведамілі ў прэс-службе Распрацы. Усяго ў базе вакансій размешчаны 1,4 мільёна прапаноў па працуладкаванні. З іх больш за 100 тысяч працоўных месцаў — у будаўнічым галіне. Краіна мае патрэбу ў 28,2 тысячы муляраў і 22,7 тысячы бетончыкаў. На другім па запатрабаванасці месцы знаходзяцца вадзіцелі — на гэтую спецыяльнасць прыпадае 36,3 тысячы вакантных месцаў. Далей ідзе сфера аховы здароўя. Тут размешчана 25 тысяч вакансій медыцынскіх і 17 тысяч вакансій урачоў. Сельскагаспадарчым прадпрыемствам патрабуюцца амаль 20 тысяч гароднінаводаў. Акрамя таго, расійскія працадаўцы шукаюць 16,5 тысячы кухараў і 14,7 тысячы прадаўцоў.

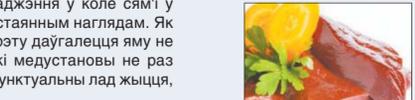
У Японіі памёр найстарэйшы мужчына на Зямлі

У Японіі на 113-м годзе жыцця памёр самы пажылы мужчына планеты — жыхар прэфектуры Сайтама Сакары Мамаі. Па звестках тэлеканала NHK, ён пакутаваў ад хронічнай нірчанай недастатковасці. 5 лютага Сакары Мамаі адзначыў свой 112-ы дзень нараджэння ў коле сям'і ў бальніцы, дзе знаходзіўся пад пастаянным наглядам. Як прызнаваўся японец, ніякага сакрэта даўгажывучага яму не было вядома. Аднак супрацоўнікі медустанова не раз адзначалі, што Мамаі вёў вельмі пунктуальны лад жыцця, у тым ліку рэгулярна харчавася.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Лішак вітаміну А падрывае імунітэт

Даследчыкі з Універсітэта Нэймегена высветлілі: праз лішак гэтага вітаміну арганізм «забіваецца» на мінулыя інфекцыі. Значыць, ён не можа абараніцца ад гэтых захворванняў у будучыні як распавядае Zee News: навукоўцы спадзяюцца, што іх адкрыццё дапаможа справіцца з парушэннямі імунітэту. Вітамін А ўтрымліваецца ў прадуктах жывёльнага паходжання, напрыклад, мяса, рыба і малочныя прадукты. У склад гародніны і садавіны ўваходзяць правітамін А. Спецыялісты стымулявалі імунныя клеткі вітамінам А. Яны заўважылі, што пасля гэтага клеткі пад удзеяннем розных мітагенаў і антыгенаў вылучалі менш цытакінаў, якія ўздзейнічаюць у імунным адказе. Таксама клеткі імуннай сістэмы падвяргалі ўздзеянню мікробаў. Гэта прыводзіла да актывацыі клеткі. Аднак у прысутнасці вітаміну А такой актывацыі не адбывалася. Так, вітамін А неабходны тым, хто пакутуе ад яго дэфіцыту. А лішак гэтага вітаміну небяспечны для здароўя.

КОРАТКА

Экспартны форум «Беларусь малочная» ўпершыню пройдуць у Мінску 9-10 ліпеня.

Ва ўсіх раёнах Брэсцкай вобласці, за выключэннем Баранавіцкага, захоўваецца забарона на наведванне лясоў.

У студзені—маі 78,8% грамадзян не перавысілі лютыя аб'ёмы электраспажывання, устаноўленыя ўрадам.

Дзяржаўны камерны аркестр прадстаўляе Беларусь на міжнародным Люблянскім фестывалі, які ў ліпені-жніўні праводзіць у славенскай сталіцы.

Беларускія прадстаўнікі акадэмічнага вяславання Таццяна Клімовіч і Хрысціна Стараселец, якія выступаюць у двойчы парнай, заваявалі бронзу летняй Універсіяды ў карэйскім Кванджу на дыстанцыі 2000 м.

Мінская міліцыя з пачатку купальнага сезона склала больш за 1,5 тыс. адміністрацыйных пратаколаў за розныя парушэнні ў месцах купання.

«ГЕНЕРАЛЫ» ЗАТОПЛЕННЫХ КАР'ЕРАЎ

Што цягне нас адпачываць на забароненых для купання тэхнічных вадаёмах і плаваць на непрыстасаваным для гэтага рыштунку

Інтэрнэт поўніцца фотаздымкамі, зробленымі на разнастайных кар'ерах. І хоць у нас шмат месцаў, дзе можна адпачыць на вадзе з мінімальнай рызыкай для жыцця, людзей прываблівае на тэхнічныя вадаёмы маляўнічы пейзаж. Тых, хто едзе адпачываць на кар'еры, не палохаюць ні магчымасць абвалу берага, ні рызыка застацца ў яме глыбінёй у дзясяткі метраў.

— Водны кодэкс Беларусі адносіць любыя створаныя рукамі чалавека аб'екты — кар'ер, канавы, катлаваны, копанкі — да разраду месцаў, зыходна забароненых для купання, — гаворыць вядучы спецыяліст рэспубліканскага савета Таварыства ратавання на водах Алег БАРАЗНА. — Выключэннем можа стаць хіба толькі штучны вадаём, на якім мясцовыя органы выканаўчай улады дазваляюць адпачываць. Але, як правіла, такая практыка ў краіне шырока не ўжываецца.

Земныя крыніцы. На ўсіх кар'ерах сустракаюцца велізарныя перапады глыбін, якія ўтварыліся на тым месцы, дзе калісьці была парода. Няма ліра берага кар'ера і спадзістага спуску да вады: праз пару крокаў глыбіня можа дасягаць аднакі ў 25 ці нават 50 метраў. Да таго ж берагі і глеба на кар'еры няўстойлівыя.

24 красавіка на кар'еры «Хмялёўскія сажалкі» ў Заслаўі абрушыўся грунт. На беразе кар'ера захрас смеццывоз. Буксіраваць яго пачалі два пагрузчыкі і экскаватар. І раптоўна бераг паехаў у ваду. Добра яшчэ, што ўсе кіроўцы паспелі вылезці з машын, аднушы нядробрае. Адно з гэтых аднакі тэхнікі не могуць падняць на паверхню і дагэтуль, праз два з паловай месяцы пасля здарэння. Таму дадаткова небяспека для чалавека, які плавае ў кар'еры, у тым, што ён рызыкуе быць пахаваным захыва пад таўшчэзным слоём абваленай зямлі.

Традыцыйныя званкі па суботах

Мінгарвыканкам і аблвыканкамы правядуць 11 ліпеня чарговыя прамыя тэлефонныя лініі.

Рэспубліканская і рэгіянальная ўлада адкажа на званкі насельніцтва. На прамой тэлефоннай лініі — гарадскія і абласныя выканаўчыя камітэты, а таксама кіраўніцтва раёнаў.

У кожнага ахвотнага ў чарговы раз будзе магчымасць задаць пытанне і атрымаць грунтоўны адказ па хваляючай праблеме. Як паказваюць вынікі дыялогу, найбольш актуальнымі зараз з'яўляюцца «летнія пытанні»: расклад транспарту да дачных кааператываў, графік адключэння гарачай вады, праца часовых рынкаў.

У гэтую суботу з 9.00 да 12.00 на сувязь выйдучы:

Брэсцкі аблвыканкам
Сакоўскі Віктар Яўгенавіч — намеснік старшыні, 80162213121;

Віцебскі аблвыканкам
Белавус Уладзімір Мікалаевіч — намеснік старшыні, 80212204260;

Гомельскі аблвыканкам
Прывалаў Уладзімір Аляксандравіч — намеснік старшыні 80232751237;

Гродзенскі аблвыканкам
Лісковіч Віктар Андрэевіч — намеснік старшыні, 80152735644;

Мінскі аблвыканкам
Неўмяржыцкі Сяргей Пятровіч — намеснік старшыні, 5004160;

Магілёўскі аблвыканкам
Некрасавіч Віктар Уладзіміравіч — намеснік старшыні, 80222501869;

Мінскі гарвыканкам
Шорац Андрэй Віктаравіч — старшыня гарвыканкама, 2224444.

Тры пытанні да ўлады

МАГЧЫМАСЦІ ДЛЯ ІНІЦЫЯТЫЎНЫХ

Клімавіцкі раён адзін з тых рэгіёнаў Магілёўскай вобласці, які атрымаў новыя магчымасці для свайго развіцця. Згодна з 235-м указам Прэзідэнта, ён трапіў пад дзеянне шэрагу льгот і прэферэнцый, якія змогуць скарыстацца інвестары і кампаніі, якія пачалі сваю справу з 1 ліпеня, і ўсе тэ, хто збіраецца тут жыць і працаваць. На рэалізацыю праграмы выдаткоўваецца каля двух з паловай трыльёнаў рублёў, прадуладжана стварэнне новых прадпрыемстваў ва ўсіх галінах эканомікі. Аб тым, як ідзе справа ў гэтым кірунку, наша размова з намеснікам старшыні Клімавіцкага райвыканкама Аляксандрай МіХЕЕНКАЙ.

— Ці шмат ахвотных скарыстацца магчымасцю пачаць свой бізнес у раёне?

— Да нас з'яўраюцца прад-прымальнікі з іншых абласцей, якія нават гатовы да таго, каб згарнуць свой бізнес у згарне, прыхаць у наш раён і займацца вытворчасцю ў ўкладваць грошы ў нейкія пазныя праекты, у прыватнасці ў перапрацоўку сельскагаспадарчай прадукцыі. Польскія інвестары цікавяцца магчымасцямі будаўніцтва невялікага завода па выпуску газа-аспікатных блокаў для збыту прадукцыі на польскім і расійскім рынках. Ёсць ахвотныя з Брэсцкай вобласці арганізаваць сваю фермерскую гаспадарку і адкрыць на яе базе невялікі мяса-малочны перапрацоўчы цэх. Падставы для цікавасці вельмі сур'ёзныя: за кошт зніжэння падаходнага падатку і адлічэнняў у фонд сацабароны добраўмуленныя працадаўцы, якія прывялі працаваць законна, без усялякіх там канвертаў і шырочных схем, нядарна сжаноміць.

— Ужо існуючыя клімавіцкія прадпрыемствы ў чымсці тут выйграюць?

— Ільготы на іх не распаўсюджваюцца, але будзе магчымасць затрымаць тут спецыялістаў. Крэдыт на будаўніцтва жылля пад 1% на 20 гадоў вельмі добры стымул для гэтага. У нас на чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў пастаянна знаходзіцца каля тысячы чалавек. Гэта сведчыць пра тое, што людзі гатовы будавацца і заставацца ў раёне. Наша задача — стварыць ім працоўныя месцы. З тымі прэферэнцыямі, якія прадуладжвае ўказ, лягчэй прывабіць інвестараў. Калі яны рэалізуюцца ў нас свае праекты, то інжынерная структура будзе зроблена за сродкі бюджэту — а гэта прыблізна 30% кошту любога праекта, вельмі значная сума.

— Наколькі неабходны раёну тэя прэферэнцыі, якія прадуладжвае ўказ?

— Для раёна гэта вельмі сур'ёзная дапамога ў стварэнні новых працоўных месцаў. Сёння паўсюдна вядзецца аптымізацыя вытворчасці, прамысловым прадпрыемствам цяжка выжываць на рынку і яны павінны ісці на скарачэнне колькасці працоўных. Таму новыя вытворчасці проста неабходны. І прыватны бізнес нам тут вельмі добра дапамагае. Асабліва паспехі на рахунку нашых дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў, такіх як «Юнікс», «Будтэхнікст» (яны працуюць нават з іншымі краінамі).

Наогул, у раёне зарэгістраваны 82 камерцыйныя арганізацыі і звыш 500 прадпрыемлічак. На іх мы і робім ставку. Плануем развіваць фермерства. Падчас семінара, які арганізаваў для нас аблвыканкам, наведвалі Шклоўскі і Дрыбінскі раёны. І былі ўражаны тым, як там працуюць фермеры. Мы адразу сабралі нашых прад-прымальнікаў, абмеркавалі, што трэба для адкрыцця фермерскай гаспадаркі і чым мы можам ім дапамагчы. Пакуль у нас толькі 8 фермераў у ўвесь раён, але спадзяемся, хутка будзе болей.

Ёсць у нас што прапанаваць і патэнцыйным інвестарам. У раёне некалькі прывабных інвестацыйных і інжынернай інфраструктуры, адна з якіх — былы аэрадром у вёсцы Барукі. З патэнцыйнага раёна большага больш падрабязна пазнаёміцца на сайце Клімавіцкага райвыканкама. Мы вельмі зацікаўлены ў ініцыятыўных людзях.

Запісала Нэллі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара. zigulya@zviazda.by

Грамадская думка

СТРУКТУРА МЕРКАВАННЯ

Сацыёлаг пра накіраванасць інтарэсаў, спецыфіку электаральных даследаванняў і экзітполы

Падчас выбарчай кампаніі асабліва цікава для людзей уяўляюць рознага кшталту рэйтынгі, аптытані, падрыхтаваныя айчыннымі і замежнымі сацыёлагамі. Што хвалюе патэнцыйных выбаршчыкаў? Наколькі змяніўся грамадскі інтарэс за апошнія гады? Чаму часта вынікі сацыялагічных аптытаняў адрозніваюцца ад вынікаў выбараў? Пра ўсё гэта «Звяздзе» расказаў Андрэй ПАПУША, намеснік дырэктара Інфармацыйна-аналітычнага цэнтра пры Адміністрацыі Прэзідэнта.

— Адным з напрамкаў работ цэнтра з'яўляецца вывучэнне меркавання грамадзян па розных пытаннях. Што сёння хвалюе беларусаў? Пра што сведчаць апошнія аптытані, маіторынгі?

— Згодна з вынікамі нашых даследаванняў, для грамадзян увогуле характэрны аптымістычныя настроі. Яшчэ ў канцы мінулага года 78% беларусаў былі ўпэўнены, што 2015 год складзецца для іх удала. Высокі ўзровень аптымізму сярод насельніцтва пацвярджаюць і даныя апошніх аптытаняў, згодна з якімі большасць беларусаў у той ці іншай ступені задаволены ўласным жыццём і упэўнены ў будучыні.

Акрамя таго, пераважная большасць грамадзян (84%) ганарыцца сучаснай Беларуссю. Больш за палову жыхароў краіны (55,5%) у першую чаргу ганарыцца беларусамі як народам. Прыродныя багаці краіны выклікаюць пацудоўны гонар у 42% грамадзян, беларуская культура — у 38%. Кожны трэці беларус (33%) ганарыцца гісторыяй краіны і яе спартыўнымі дасягненнямі.

— Наколькі змянілася накіраванасць грамадскага інтарэсу за апошнія 10-15 гадоў?

— Пры супастаўленні вынікаў шматгадовых маіторынгавых даследаванняў варты адзначыць некаторую дваіцасць грамадскай думкі. З аднаго боку, яна ўказвае на адвечныя чалавечыя патрэбы і праблемы, актуальнасць якіх практычна не змяняецца з гадамі, а з другога — з'яўляецца аб'ектыўнай рэакцыяй на перамены, што адбываюцца ў грамадстве. Напрыклад, злучынасць у якасці праблемы сёння згадваецца рэспандэнтамі ў 3 разы радзей, чым у канцы 90-х. У тым жа часе гэтая праблема тэрмінава па практычна палову насельніцтва (48,5%), у 2015 годзе гэты паказчык не перавышае 17,5%. Падобна тэндэнцыя адзначаецца і ў дачыненні да іншых праблем: доля грамадзян, занепакоеных палітычнымі супярэчнасцямі ў краіне, за той жа перыяд знізілася з 17% да 2%.

Таксама варты адзначыць істотныя змены ў ацэнцы грамадзянамі ўласнага ўзроўню жыцця: калі ў 1998 годзе лічылі свой дастатак сярэднім толькі чвэрць грамадзян (27%), то ў 2015 годзе такіх стала большасць (75,5%). Пры гэтым у некалькі разоў скарацілася колькасць тых, хто лічыць, што ён знаходзіцца за межой беднасці (з 13% да 3%).

Зразумела, меркаванні рэспандэнтаў шчыльна ўпісаны ў агульны сацыяльны кантэкс і часта абумоўлены тымі ці іншымі падзеямі, якія адбываюцца ў краіне і свеце. Адрэз пацясла сумна вядомага здарэння ў мінскім метро ў красавіку 2011 года, напрыклад, пагарзу тэрарыстычных актаў у якасці актуальнай праблемы паказалі рэкордныя 28% аптытаняў. Сёння занепакоенасць знешняй палітыкай ЗША працягвае практычна трэця частка аптытаняў (31,5%), хоць яшчэ ў 2013 годзе паказчык не перавышаў 13%. З высокай ступенню верагоднасці гэта звязана з падзеямі ў суседняй Украіне.

— Электаральныя сацыялагічныя даследаванні — адзін з самых складаных кірункаў дзейнасці сацыёлага. Цяпер ужо

Фота: Неллі ЗІГУЛЯ

ёсць нейкія напрацоўкі па тэме будучых прэзідэнцкіх выбараў? Маецца на ўвазе вывучэнне адносін грамадзян да гэтай падзеі, цікавасці да яе.

— Безумоўна, правядзенне электаральных сацыялагічных даследаванняў звязана з шэрагам цяжкасцяў. Да іх можна аднесці і спецыфіку самой тэматыкі падобных аптытаняў, і высокую патрабаванні да даследчай метадыкі.

Спецыфіка электаральных даследаванняў таксама заключаецца ў тым, што іх вынікі правяраюцца шляхам супастаўлення з вынікамі галасавання, якое, з сацыялагічнага пункту гледжання, уяўляе з сабе не што іншае, як сур'ёзнае сацыялагічнае даследаванне. З гэтай прычыны правядзенне электаральных аптытаняў звычайна займаюцца найбольш прафесійныя і падрыхтаваныя структуры. Увогуле ў краіне сёння маюць акрэдытацыю на правядзенне падобных аптытаняў чатыры даследчыя арганізацыі, у тым ліку і наш цэнтр. Сацыялагічнае даследаванне сацыяльна-палітычнай сферы з'яўляецца адным з асноўных напрамкаў нашай працы на працягу многіх гадоў.

Пра якія-небудзь канкрэтныя рэйтынгі пакуль рана гаварыць, аднак ужо зараз можна канстатаваць паступовы рост дасведчанасці грамадзян ад маючых адбыцца выбараў і гадоўнасці прыняцця ў іх удзел. Так, у лютым гэтага года ведалі пра будучыя выбары 91% грамадзян, а планавалі прыняць у іх удзел 89%, а ў маі доля дасведчаных вырасла да 95,5%, а ўзровень актыўнасці — да 91%. Такім чынам, атрыманыя вынікі сведчаць пра высокую ступень гадоўнасці грамадства да пачатку выбарчай кампаніі.

— Часам вынікі аптытаняў значна адрозніваюцца ад вынікаў выбараў. З чым, на ваш погляд, гэта звязана? Былі ў практыцы айчынных сацыёлагаў такія выпадкі?

— Пытанне ў тым, наколькі увогуле карэктна супастаўляць вынікі электаральных аптытаняў і вынікі выбараў. Вярта разумець, што перавагі выбаршчыкаў — гэта не пастаянная велічыня, меркаванні грамадзян у перыяд выбарчай кампаніі могуць змяняцца. Гэта красамоўна прадэманстравалі ндаўнія вынікі сацыялагічных аптытаняў, праведзеных напярэдадні прэзідэнцкай кампаніі ў Польшчы. У прыватнасці за некалькі месяцаў да старту выбараў дзюены Прэзідэнт, па звестках аптытаняў, упэўнена перамаглі ў першым туры, аднак, як мы ведаем, спра-

ва ўсё ж дайшла да другога тура, у якім ён саступіў кандыдату ад апазіцыі. І тут нельга казаць аб сур'ёзнай памылцы вымярэнняў, бо даныя электаральных аптытаняў адлюстравалі аб'ектыўную сітуацыю на момант правядзення аптытаня. У гэтым выпадку галоўная задача сацыёлагаў складалаца не ў прадказанні вынікаў галасавання, а ў тым, каб аператыўна адсочваць змены ў перавагах выбаршчыкаў і паказваць на асноўныя тэндэнцыі. Што да прагназавання вынікаў выбараў, то з высокай доляй верагоднасці прадказваць выніковы расклад сіл магчыма толькі ў дзень галасавання з дапамогай метадыкі экзітпол (аптытанне на выхадзе з выбарчых участкаў).

— Экзітполы, вынікі якіх актыўна цытуюцца ў дзень выбараў, часам даюць няправільную інфармацыю. Гэта сведчыць пра тое, што аптытанні не жадаюць гаварыць, за каго яны насамрэч прагаласавалі? Ці справа ў хібнасці?

— У параўнанні з іншымі аптытаньні метадыкамі, экзітполы, як правіла, адрозніваюцца большай дакладнасцю. Гэта ў першую чаргу звязана з тым, што аптытанне праводзіцца ў дзень выбараў і меркаванне рэспандэнта фіксуецца постфактум, гэта значыць, ужо пасля працэдур галасавання, што дазваляе пазбегнуць нявызначаных пазіцый. Да таго ж колькасць рэспандэнтаў, аптытаняў на метадыкі экзітпол, як правіла, значна перавышае лік аптытаняў у рамках традыцыйных электаральных аптытаняў, што таксама павышае дакладнасць вынікаў.

У большасці выпадкаў рэспандэнты, пагадзіўшыся прыняць удзел у экзітполе, не хаваюць сваіх палітычных пераваг. У сітуацыі, калі рэспандэнт жадае пакінуць пры сабе сваё меркаванне — ён проста адмаўляецца ад удзелу ў аптытанні.

Значныя неадпаведнасці паміж вынікамі выбараў і вынікамі аптытаня на выхадзе могуць быць звязаны з метадычнымі парушэннямі пры правядзенні экзітполы, невыкананнем патрабаванняў выдаскоўнасці пры адборы рэспандэнтаў, нераўнамерным тэртарыяльным размеркаваннем пунктаў правядзення аптытаняў...

Варты адзначыць, што прыяцённы да правядзення экзітполу сацыялагічныя арганізацыі, якія не маюць дастатковага вопыту ў гэтай сферы, уяўляе з сабе істотны фактар рызыкі. Улічваючы ступень сацыяльнай адказнасці і складанасць правядзення такіх аптытаняў, да гэтай працы, як правіла, прыцягваюцца вопытныя даследчыкі арганізацыі, у тым ліку і міжнародныя, якія маюць добрую рэпутацыю і здольны забяспечыць надзейнасць і дакладнасць вынікаў.

— У чым, на вашу думку, як сацыёлага, спецыфіка цяперашняй выбарчай кампаніі?

— Галоўная адметная рыса цяперашняй выбарчай кампаніі заключаецца ў тым, што яна праходзіць ва ўмовах досыць напружанага міжнароднага становішча. Складаная эканамічная сітуацыя як у свеце, так і на постсавецкай прастору, а таксама падзеі ў суседняй Украіне востра актуалізавалі заплы беларускіх грамадзян на такія базавыя чалавечыя каштоўнасці, як стабільнасць і бяспека.

У гэтым ключы, верагодна, не варты чакаць якіх-небудзь праяў сацыяльнай напружанасці як да, так і пасля выбараў. Мяркую, грамадзяне спакойна скарыстаюцца сваім канстытуцыйным правам і аддадуць голас за таго ці іншага кандыдата. Таксама, я думаю, гэта будзе спрыяць высокай яўцы выбаршчыкаў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

Добрая навіна

ЗАРАБІЦЬ І ПАСЯБРАВАЦЬ

Летні працоўны семестр распачаўся ўчора на Усебеларускай маладзёжнай будоўлі ў Астрыцы. 400 студэнтаў са зводнага беларуска-расійскага атрада атрымалі працоўныя пуцёўкі з рук першага сакратара БРСМ Андрэя Белюкова, камандзіра Цэнтральнага штаба грамадскай арганізацыі «Расійскія Студэнцкія Атрады» Сяргея Кісялёва, кіраўніцтва БелАЭС, прадстаўнікоў абласнога і раённага выканаўчых камітэтаў.

Сёлетна на будаўніцтве АЭС будзе працаваць 21 лінейны атрад, гэта амаль у два разы болей, чым у 2014-м. Кожны з іх ужо традыцыйна носіць імя аднаго з Герояў Савецкага Саюза. Беларускія студэнты прадстаўляюць ВУЗ у усіх рэгіёнах краіны. Расіяне прыехалі з універсітэтаў Масквы, Белгарадскай і Калужскай абласцей. Авазкоўныя патрабаванні да «байцоў» — узрост не меншы за 18 гадоў, наяўнасць будаўнічай спецыяльнасці не ніжэй за 2-3 разрад, выдатнае здароўе. Зводны атрад будзе знаходзіцца ў Астровецкім раёне да 28 жніўня.

— З моманта добрых спраў, якія ў свой час рэалізаваў камсамол, мабыць, адной з самых маштабных і карысных для моладзі і для краіны увогуле быў будаўніцтваў кавалі рух, — зазначае намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама Віктар ЛІСКОВІЧ. — Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі лічыць сябе спадкаемцам камсамолу і робіць вельмі правільна, што адраджае будаўніцтва. Гэта зусім не водгук мінулага, а значная цяпер з'ява.

Пасля адкрыцця семестра студэнты заклалі «Алею гонару студэнцкіх будаўнічых атрадаў». Таксама падчас мерапрыемства адбыліся першыя адкрытыя дэбаты ў межах новага праекта БРСМ «ВЫБРАЙ. ВУ!». Удзел у іх прынялі прадстаўнікі беларускіх і расійскіх студэнтаў. Моладзь абмеркавала найбольш актуальныя праблемы будаўніцтваўскага руху, выказала прапановы па наданні яму новага імпульсу.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@zviazda.by

УРАГАН НАШКОДЗІЎ У МІНСКУ

Шквалісты вецер вечарам панядзелка дабавіў працы сталічных супрацоўнікам МНС. Паводле інфармацыі прэс-службы ведамства, шматлікія паваленыя дрэвы пашкодзілі не менш за пяць аўтамабіляў. Так, на вуліцы Пляханова дрэва завалілася на легкавы аўтамабіль «Сузукі Балена». Яшчэ чатыры машыны атрымалі нязначныя пашкоджанні на вуліцах Кісялёва і Прытыцкага. А на вуліцы Няжданава дрэва ўпала на пенсіянера. Жанчыну шпіталізавалі.

Акрамя таго, у 90 населеных пунктах Барысаўскага, Бярэзінскага, Крупскага і Лагойскага раёнаў адключылася электрычнасць.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@zviazda.by

СВІННЮ НЕ ПАДКЛАДУЦЬ

На тэрыторыі суседніх краін зарэгістраваны выпадкі захворвання свіней на афрыканскаму чуму (АЧС).

Таму наша краіна з 7 ліпеня абмяжоўвае увоз свінёны з Саратаўскай вобласці Расіі і Ровенскай вобласці Украіны, пра што паведамілі ў дэпартамент ветэрынарнага і харчовага нагляду Мінсельгасхарча Беларусі. Таксама з гэтай даты ўводзіцца часовыя абмежаванні на увоз у краіну з названых абласцей і прадукцыі перапрацоўкі свінёны, у тым ліку ад дзікоў, гарбарнай, рогакалытнай і кішчанай сыравіны; палюўчых трафэяў, атрыманых ад успрыемальных відаў жывёл; кармоў і кармавых дабавак для жывёл расліннага і жывёльнага паходжання, у тым ліку з птушкі і рыбы; кармавых дабавак для катуў і сабак; гатовых кармоў для катуў і сабак, якія не прайшлі тэрмічную апрацоўку, вырабленыя з сыравіны, якая атрымліваецца з Саратаўскай вобласці Расіі і Ровенскай вобласці Украіны; былога ў выкарыстанні абсталявання для транспарціроўкі свінёй і сыравіны (прадукцыі) жывёльнага паходжання, забой і раздзелкі свінёй.

Асобна ў дэпартамент адзначылі, што «неабходна прыняць дадатковыя меры кантролю па забяспечэнні бягучай абароны буйных свінагадоўчых комплексаў, свінагадоўчых ферм і гаспадарак усіх форм уласнасці». Усе раны выдзеныя дазволы на увоз у Беларусь вышэйзгаданых тавараў з Саратаўскай вобласці Расіі і Ровенскай вобласці Украіны адмяняюцца.

Паводле інфармацыі Міжнароднага эпізаацтычнага бюро (МЭБ), новыя выпадкі захворвання жывёл на АЧС зарэгістраваны ў Польшчы і Польшчы на тэрыторыі Падляскага ваяводства. Такім чынам, дэпартамент нагадвае пра неабходнасць прыняцця мер па недапушчэнні ўвозу ў Беларусь пералічаных вышэй тавараў са свінёны і з гэтага рэгіёна.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

ТВОЙ РЭЙТЫНГ —

У ПЕРСАНАЛЬНЫМ КАБІНЕЦЕ

Ва ўсіх аб'ектах Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта з'явілася магчымасць стварыць свой персанальны віртуальны кабінет. Электронны рэсурс прызначаны для папярэдняй рэгістрацыі аб'ектаў і іх наступнага інфармавання аб ходзе прыёмнай кампаніі.

У персанальным кабінете размешчана форма анкеты для паступлення. Не выходзячы з дому, анкету можна запоўніць, раздрукаваць і прынесці разам з астатнімі дакументамі ў прыёмную камісію. У асабістым кабінете аб'екту будуча даступны таксама звесткі пра яго бягучы рэйтынг сярод тых, хто наступае на тую ці іншую спецыяльнасць (групу спецыяльнасці пры агульным конкурсе), расклад экзаменаў (калі яны праводзяцца на выбранай спецыяльнасці), графік гатунка з дэканата факультэта, а таксама вынікі залічэння. Уся пералічаная інфармацыя будзе даступная аб'екту ў анлайн-рэжыме.

Стварыць асабісты кабінет можна на сайце БДУ, перайшоўшы па спасылцы <http://abit.bsu.by/>.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

ГРОШЫ ЗАТРАЦІЛІ. А ЭФЕКТ?

Медыцынскае абсталяванне, набітае за бюджэтныя сродкі, не заўсёды эфектыўна выкарыстоўваецца. Гэта значнае Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці.

У 2013—2014 гадах медыцынска ўстаноўны Гродзеншчыны дзякуючы сродкам рэспубліканскага бюджэту атрымалі фібрагастраскопы з прыладамі і эндавідэакамеры ў колькасці 24 штук коштам 5,3 мільярда рублёў. Аднак не ўсёды гэтак абсталяванне да належнага аддаду. У Шчучынскай цэнтральнай раённай бальніцы, напрыклад, з моманту атрымання ў студзені мінулага года яго задзейнічалі толькі двойчы. Прычына — адсутнічаюць умовы для правільнай стэрылізацыі прыладаў гэтага абсталявання, якая павінна праводзіцца ў газавых камерах. Акрамя таго, у штаце павінна быць пасада ўрача-анестэзіёлага. Аналагічнае абсталяванне коштам 248 мільянаў рублёў не выкарыстоўваецца ў жаночай кансультацыі № 4 г. Гродна.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@zviazda.by

Канфіскац

НЕ ДАЛІ ДАБРО

Днямі беларуская мытня спыніла адразу некалькі спроб вывазу культурных каштоўнасцей за мяжу.

Рарытэты аўтамабіля Bentley 1929 года выпуску затрымалі гродзенскія мытнікі ў пункце пропуску «Брузгі». Машына, за рўмём якой знаходзіўся грамадзянін Расійскай Федэрацыі, накіроўвалася на выезд з тэрыторыі Еўразійскага эканамічнага саюза праз «зялёны» калідор і не была задэklarавана як культурная каштоўнасць. Комплексная экспертыза пацвердзіла гістарычную і культурную вартасць транспартнага сродку, які быў забраны ва ўладальніка да таго, як суд вынесне рашэнне.

Кошт дадзенай мадэлі Bentley ў залежнасці ад розных параметраў дасягае 1 мільёна долараў. Экзэмпляр, канфіскаваны ў «Брузгах», быў ацэнены ў 7 мільярдаў рублёў (прыкладна 450 тысяч долараў).

Яшчэ адна культурная каштоўнасць, праўда, меншага памеру была выяўлена супрацоўнікамі Мінскай рэгіянальнай мытні на пошце. Як паведамляе прэс-служба Дзяржаўнага мытнага камітэта, у міжнародным адпраўленні знаходзілася ўнікальная старажытнагрэчаская манета. Пасылку спрабавалі перадаць у Злучаныя Штаты з Бабруйска, і яна таксама не турнуло вартасць транспартнага сродку, які суправаджалася адпаведнай дэklarацыяй.

Матэрыялазнаўчыя і гістарычныя эксперты ідэнтыфікавалі манету як 1 грэчаскую

Фота: ВІТА

тэтрадрахму, якую адчаканілі прыблізна ў

МЯСЦОВАЯ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

8 ліпеня
2015 г.
№ 13 (353)

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

БАБРОВАЯ «ФІШКА»

Можа, яна зацікавіць турыстаў?

У артыкуле «Факты патрэбна «абортка» («Мясцовае самакіраванне», 10 чэрвеня 2015 г.) слухна гаворыцца пра тое, што турыстычная прывабнасць рэгіёна дасягаецца дзякуючы цікавай, неардынарнай падачы тутэйшых славунасцяў, фактаў і падзей. У Гальшанах турыстычным брандам доўгі час лічыўся прывід белага панна, што пасяліўся ў кляштары, а цяпер, пэўна, перабраўся ў Гальшанскі замак. Прачытаў артыкул і задумаўся: а ці ёсць такая «фішка» ў Гродзенскім раёне?

Тут ёсць, у прыватнасці, Аўгустоўскі канал, фарты, пабудаваныя перад Першай сусветнай вайной, іншыя гістарычныя славунасці, прыгожыя аграгарадкі... Але, на мой погляд, турыстаў могуць прывабліць і помнікі прыроды, да якіх практычна не дакраналася рука чалавека. Адзін з іх — гэта паселішча баброў, што побач з прыпынкам «Салацце» па маршруце цяжніка «Гродна — Узберажжэ».

Летась тут побач з чыгункай на раўчэчку, які перасякае насып, была толькі адна хатка баброў. А цяпер яны справілі ўжо вялікае «навааселле». Побач са старой хаткай пабудавалі крыху меншую. А далей такіх хатак цэлы каскад, мабыць, больш за пяць. Гэта добра відаць з чыгуначнага насыпу ў ста метрах ад прыпынку цяжніка, да якога з

Гродна можна праехаць турыстычным аўтобусам, лепей — з экскурсаводам. Гэтае паселішча баброў, ці баброўня, можа, і ёсць «фішка» ў турыстычным маршруце, напрыклад, «Гродна — Парэчча — Салацце». Міяркую, што для многіх гэта будзе цікава.

У вёсцы Салацце можна паглядзець сучасную аграгарадкі, потым дзесяць да мялінічага возера Вераўскае, на берагах якога ў маладым сасняку бывае даволі шмат грыбоў. У Парэччы можна падысці да пасячанага пляжа, што на возеры Малочнае побач з санаторыем, выпіць кавы ў рэстаране «Правіцыя». А побач з чыгуначным вакзалам сфатаграфавана на фоне макета паравоза, устаноўленага ў гонар 150-годдзя Беларускай чыгункі. Да Гродна застанецца 30 кіламетраў.

Можа, нейкая турфірма зацікавіцца гэтым маршрутам? Тады экскурсаводу трэба прапанаваць літаратуру пра баброў, ведаць, для чаго ім патрэбна вада і чаму яны не жывуць у лесе. Трэба таксама раскажаць турыстам, як будавалася гэтая чыгунка, чаму яна шырокая (на 78 мм), чым еўрапейская. Пры гэтым паездку трэба ўзгадніць з пагранслужбай, а турыстаў праінструктаваць, каб не турбавалі баброў і не спрабавалі выгнаць іх з хаткі — гэта вельмі небяспечна. А таксама не адыходзілі ад аўтобуса на значную адлегласць, бо так можна заблудзіцца.

Сяргей ЛАДУЦКА, дацэнт Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта. Фота аўтара.

Паселішча баброў.

ФОТА АНАТОЛЯ КІШЧУКА

ДВОРНІК, САНІТАРКА, ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦА...

Якія вакансіі прапануюць тым, хто хоча пазбегнуць падатку на сацыяльнае ўтрыманства?

Ірына АСТАШКЕВІЧ

«Чаму ў вас тут чарга?», «Вы мяне павінны сёння прыняць!», «Што за працу вы мне тут прапановалі?» Гэта толькі некаторыя з агучаных рэплік, якія штодзень чуюць спецыялісты Гомельскага гарадскога цэнтра занятасці. Па меры набліжэння часу «ікс» для тых, хто па выніках года павінен будзе заплаціць падатак на «дармаедства», галасы становяцца больш абуральнымі. Не ўсе, вядома. Некаторыя імкнучыся сядзець ціха, не засвечваючы. А калі бацька фотакамеру, закрываючы твар паперкамі.

Апошні дзень, калі яшчэ можна было атрымаць накіраванне на працу і не трапіць у спіс фармаедаў, быў перададзеным. Спецыялісты засяроджаны працавалі з патэнцыяльнымі работнікамі, не адцягваючы ўвагу на журналіста. Да канца афіцыйнай работы заставалася тры гадзіны. У калідоры чакалі чаргі каля 30 чалавек. За апошні дзень 41 ужо быў пастаўлены на ўлік афіцыйна беспрацоўным.

— Усім паспрабуем прыняць, — супакойвае намеснік начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага гарвыканкама Алена ЗЯМЛЯНІК. — Апошнім часам да работы прыцягнуты не толькі профільныя, але амаль усе спецыялісты цэнтра

занятасці, у тым ліку начальнікі падраздзяленняў.

Пры гэтым усе яны разумеюць: на працягу чэрвеня і двух першых дзён ліпеня людзі ішлі ў цэнтр занятасці не для таго, каб сапраўды атрымаць працу, а толькі каб стаць на ўлік, а значыць, не плаціць у будучыні падатак «на дармаедства».

«Прыходжу да наймальніка, а там на прыбіральшчыцу — кастынг! Мне кажучы: вас прыйшоў 40 чалавек... Гэта што ж такое атрымліваецца? Вы павінны прымусліць іх, каб мяне ўзялі на працу!»

Мужчыну перадпенсійнага ўзросту з характэрным амбрэ прывяла ў цэнтр занятасці жонка. Калі сужэнец не стане на ўлік, ёй давядзецца плаціць падатак са сваёй кішэнні.

Сярод беспрацоўных сустракаюцца тых, хто афіцыйна не працаваў па некалькі гадоў, а асобныя — ні дня. У працоўнай кніжцы дагэтуль патрэбы не мелі. Затое мелі ядрэнны заробкі, напрыклад, у Расіі. Гэта цяпер, калі і там стала складана, вярнуліся ў Беларусь і жывуць падпрацоўкамі...

АДЛІК ПАЙШОЎ

Жанчыне з памятым тварам ужо выдалі накіраванне на працу ўпакоўшчыцай чыпсаў. Да гэтага яна працавала прыбіральшчыцай у вялікай краме, таму на новае месца пагадзілася. Ды і выбару ўжо практычна не засталася. Але яна вельмі ўдзячна.

Жанчына бальзакаўскага ўзросту прыйшла ў абсалютнай упэўненасці, што ёй тут нічога годнага не прапануюць. У яе — вышэйшая філалагічная адукацыя, 10-гадовы стаж сацыяльнага работніка і жаданне працаваць... памочніцай выхавальніка ў садку, санітаркай у бальніцы або прыбіральшчыцай, але...

— Прыбіральшчыцай, дворнікам ці санітаркай у бальніцы — усе вакансіі занятыя. Перавучацца? Вы што? Які сэнс? Мне да пенсіі пяць гадоў. Яшчэ адна дама абуралася гучна: — Прыходжу да наймальніка, а там на прыбіральшчыцу — кастынг! Мне кажучы: вас прыйшоў 40 чалавек... Гэта што ж такое атрымліваецца? Вы павінны прымусліць іх, каб мяне ўзялі на працу!

Што тычыцца вакансій — жанчыны маюць рацыю. На адну пару «гумовых пальчаткаў» прэтэндэнтка — як мадэляў да Юдашкіна. Наймальнік можа выбраць «па роце», узорцы, вазе і іншых параметрах. Пакуль што ад іх не патрабуюць ведання замежнай мовы, але ж, улчваючы запатрабаванасць прафесіі, хутка будучы...

Калі ж без жартаў, вакансій у Гомелі засталася каля 800. Іх стала ў разы меней, чым было зусім нядаўна, кажа Алена Зямлянкі.

— Складзася такая дыспропорцыя: вакансій нашмат менш, чым людзей з адпаведнай кваліфікацыяй, якія стаяць у нас на ўліку. Усім патрэбны спецыялісты з высокай кваліфікацыяй — фельчар, фармацэўт, медсястра. Электрагазаваршчык, слесар або тынкоўшчык патрабуюцца толькі з высокім разрадам. Наймальнікі сёння маюць сур'ёзныя патрабаванні да прэтэндэнтаў, у тым ліку на пасады грузчыкаў, кладальшчыкоў і вартуаўнікаў. А прыходзяць да нас уладкоўвацца тыя, хто не мае ні кваліфікацыі, ні адукацыі, ні вопыту працы.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

АДКРЫТЫ ФОРУМ

САМА САБЕ КІРОЎЦА

Як спраўляюцца жанчыны-старшыні сельскіх Саветаў са сваім службовым транспартам?

Гадоў восем таму ў адным з райцэнтраў мне расказалі забавную гісторыю. Старшыня сельскага Савета стала жанчына перадпенсійнага ўзросту. Ёй у спадчыну дастаўся службовы аўтамабіль. На правы яна сям'я так здала, а васьмь кіраваннем адчувала цяжкасці. І ехала часам, не зважаючы ні на знакі, ні на астатніх удзельнікаў руху, праўда, ехала не хутка. Райцэнтр жа невялікі, неўзабаве мясцовыя кіроўцы сталі яе пазнаваць. І на скрыжаванні дарог, калі яна набліжалася, усе спыніліся і прапускілі яе — далей ад граху. Мужчына, які расказаў гэта, смяюся: прапуская, нібы ўрадавы картэж... Прайшоў час, тая старшыня ды яе аднагодкі пайшлі ўжо на пенсію. Сёння прадстаўніцы маладзейшага пакалення, якія правіла, прыходзяць на работу ўжо з пасведчанымі кіроўцамі ў кішэнні. Ды і жанчын у органах мясцовай улады становіцца ўсё больш. Спраўляюцца самастойна не толькі з кіраваннем, а і з абслугоўваннем транспартных сродкаў ім не заўсёды бывае проста і лёгка.

Сваімі думкамі падзяліліся на гэты конт некаторыя старшыні сельскіх Саветаў.

Тацяна НАВІЦКАЯ, старшыня Велікасельскага сельскага Савета Пружанскага раёна:

— Восем з дванаццаткі мясцовых Саветаў нашага раёна ўзначальваюць жанчыны. І толькі старшыня Ружанскага выканкама мае ў штаце вадзіцеля, бо там вельмі вялікая тэрыторыя. Астатнія спраўляюцца самі. Не так даўно я была па абмеце вопытам у баранавіцкага калегі, дык ён спытаў: «А хто вас, жанчын, возіць па вашых сельсаветах?» Самі, кажу, сябе і возім.

Шчыра кажучы, цяжкавата сумяшчаць работу кіроўніка з абавязкамі кіроўцы. Хоць я вадзіцель са стажам, нярэдка да канца рабочага дня адчуваю фізічную стомленасць менавіта ад кіравання. Бываюць дні, што з машыны фактычна не вылазіш. Акрамя таго, што трэба наведваць людзей, сацыяльныя аб'екты, якія загалі плануюць, узнікае шмат неадкладных спраў. То ветэрана альбо адзінокага пенсіянера трэба падвезці ў бальніцу ці ва ўрадавы офіс, каб дабрацца да спецыялістаў высокай дапамогай. Гэту работу, калі яна трэміровава, нікому не даручыць, таму і даводзіцца накручваць лішнія кіламетры.

Хоць у цэлым работа з транспартам сельсаветаў арганізавана. У бюджэт мясцовага органа ўлады штогод закладаюцца сродкі на рамонт і тэхнічнае абслугоўванне машыны. Так што без праблем звяртаешся ў рамонтныя арганізацыі. Мне яшчэ пашанцавала, што машына новая, яна не патрабуе частых рамонтаў. А васьмь бягучыя рамонтны — напрыклад, кола замяніць — для мяне нярэдка становяцца праблемай, якую даводзіцца вырашаць самымі рознымі спосабамі.

Людміла ЗСАНАВА, старшыня Здзітаўскага сельскага Савета Бярозаўскага раёна:

— Я лічу, што справа з транспартным забеспячэннем сельскіх органаў улады пастаўлена цяпер на нармальным узроўні. Галоўнае, што грошы на абслугоўванне выдзяляюцца. У нас, напрыклад, фірма «Бяроза-Лада», з якой мы маем дагавор, заўсёды прыязджае на вырочку і якасна правядае работу. Іншыя сельвыканкамы, наколькі я ведаю, працуюць з іншымі станцыямі тэхнаабслугоўвання і асабліва не наракаюць на іх. Калі рамонтная арганізацыя не аддавае патрабаванням, яе заўсёды можна памяняць на іншую.

Вядома, намнога лепш было б мець у штаце вадзіцеля. Але мы ўсе разумеем, што трэба жыць па сродках. Таму мыць машыну, даглядаць яе даводзіцца самім. А васьмь у нейкім дробным рамонеце мне, які правіла, дапамагаюць спецыялісты мясцовага сельгаспрадпрыемства.

Ларыса МЫШКАВЕЦ, старшыня Нацкага сельскага Савета Ганцавіцкага раёна:

— Якія праблемы, пра што размова? Я не нарадуюся, што ўжо два месяцы на колах. Вялікіх паломак за гэты час не было. Я за рулём з 1998 года, таму машыну навучылася адчуваць, любыя непаладкі вызначаю сама — па гукі. З дробным рамонтам, кшталту памяншэння зівомовы шыны на летнія альбо правесці замену масла, дапамагаюць дарослыя дзеці. Калі ж спатрэбіцца кваліфікаваная і грунтоўная дапамога спецыялістаў, лічу, з гэтым праблем не будзе. Можна звярнуцца ў любую профільную арганізацыю Ганцавіч.

Вядома, цяжкавата сумяшчаць работу старшыні з работай кіроўцы няновага аўтамабіля. Але ж, з другога боку, нам нішто не перашкаджае зарабляць грошы і набываць сучасныя іншамаркі. У нашым сельсавете, на жаль, для гэтага менш магчымасцяў, чым у суседзях. У нас няма журавін, каб за сезон папоўніць мясцовае бюджэт на 50-70 мільёнаў, у нас не прадаюцца ўчасткі, як у валокацкіх вялікіх гарадах. Таму даводзіцца жыць па сродках і працаваць у тых умовах, якія ёсць.

Людміла ПАШКЕВІЧ, старшыня Ляхвенскага сельскага Савета Лунінецкага раёна:

— Самае галоўнае, каб машына была, а кіраванне і абслугоўванне — пытанні вырашальныя. Адразу, калі я прыйшла ў сельскі Савет, тут быў толькі разбіты «УАЗ», фактычна непрыдатны да выкарыстання. Давялося некаторы час нават ездзіць па вёсках на скутары. Аднойчы мяне ўбачыў старшыня райвыканкама — магчыма, гэты факт і паскорыў прыняцце іншага рашэння. І ў 2010 годзе мы набылі «жыгулі», на гэтай машыне езджу і цяпер.

Сёння ў раёне я адзіная жанчына на пасадзе старшыні сельскага Савета. Некаторыя калегі маюць іншамаркі. Ды ім, мужчынам, вядома, абыходзіцца з тэхнікай лягчэй. Даглядаць машыну мне ў асноўным дапамагае муж. Калі трэба разлічыцца за рамонт на станцыі тэхнічнага абслугоўвання, эканомлю на бензіне, у той месяц стараюся менш выязджаць. Бывае, на дапамогу прыходзяць кіроўнікі прадпрыемстваў розных формаў уласнасці, якія размешчаны на тэрыторыі. Гэта называецца, «вырашыць пытанне на асабістых кантактах». Даводзіцца круціцца, бо машына ў мясцовага органа ўлады павінна быць. Таму што, напрыклад, адлегласць ад Ляхвы да самага аддаленага населенага пункта складае 29 кіламетраў.

Тацяна ВАСЮХНЕВІЧ, старшыня Велікамалешаўскага сельскага Савета Столінскага раёна:

— Наш сельсавет знаходзіцца па суседстве з Альшанскім, толькі размешчаны яшчэ далей ад райцэнтра: мы жывём на мяжы з Гомельскай вобласцю. Альшанскі ўсе ведаюць як край працоўнікаў, але нашы людзі не менш працавітыя, таксама трываюць цяжкія, вырошчваюць сельгаспрадукцыю. У нас многа будучага дамоў, нараджаецца шмат дзяцей. На тэрыторыі пражае пяць тысяч чалавек. І машына старшыні сельскага Савета, вядома, патрэбна. Раней былі праблемы з транспартам. А год таму, пахваліся, мы набылі новую іншамарку. Пакуль праблем не мае, бо яна на гарантыйным абслугоўванні. Нейкія бягучыя тэхнічныя моманты вырашаю на дамоўленасці — нехта ў любым выпадку дапаможа старшыні, якая па сумяшчальніцтве яшчэ і кіроўца.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

ЭКСКУРСІЯ Ў ПАДАРУНАК

У год 70-годдзя Перамогі ў Буда-Кашалёўскім раёне сярэд школьнікаў правялі акцыю «Семдзсят дзясят — Вялікай Перамозе». Яе ініцыятарам стаў раённы Савет дэпутатаў.

70 і больш аднак «10» па навуцальных прадметах за тры з паловай месяцы змаглі атрымаць 30 навуцэнцаў з 6 устаноў адукацыі раёна. Як раскажала старшыня райсавета Алена АЛЕКСІНА, для многіх навуцэнцаў акцыя стала сур'ёзным стымулам, каб вучыцца лепш: — Абмяркоўваючы гэту ідэю, мы і не думалі, што пераможцаў будзе так многа. Мы ганарымся вынікамі і таму 30 школьнікаў прэзентавалі не толькі падзячнымі лістамі, але і сертыфікатамі на розныя экскурсійныя праграмы.

Навуцэнцы 3 і 4 класаў пабывалі на шоу-праграме «Гіганцкія фантаны» ў Гомельскім абласным цырку. Вучні сярэдніх класаў наведвалі выставы ў гомельскім палацы Румянцавых-Паскевічаў. У маладых людзей чатырох старэйшых класаў з'явілася магчымасць пабываць у Мінску і наведаць Палату прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Дзеці таксама пазнаёміліся з іншымі знакавымі аб'ектамі сталіцы. Заахвоціць пераможцаў дапамаглі раённыя арганізацыі грамадскага аб'яднання «Белая Русь», прафсаюзы камітэту прадпрыемства «Беларуснафта-Асобоіна», дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Пётр Шоштак і член Савета Рэспублікі Аляксандр Ляхаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. astashkevich@zviazda.by

НА ПАРАДКУ ДНЯ

ГАСПАДАРЫЦЬ З РОЗУМАМ

Аб'екты, якія лічацца неперспектыўнымі сёння, могуць стаць карыснымі заўтра

У гэтым на прыкладзе г. Гродна і Гродзенскага раёна пераканаліся ўдзельнікі выязнога пасяджэння Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі. А потым разам са старшыня Савета Рэспублікі Міхаілам МЯСНІКОВІЧАМ яны прааналізавалі пытанні эфектыўнага распрадзжэння зямельнымі ўчасткамі і дзяржаўнай маёмасцю.

...Былія складскія памішканні агароднінай базы ў Гродне нейкі час ужо не выкарыстоўваліся па сваім прызначэнні. Цяпер жа іх не пазнаць. Нішто не нагадвае пра ранейшы профіль гэтых будынкаў. Прадпрыемства «Конце Сп» не толькі наладзіла там выпуск запатрабаванай на ўнутраным і знешнім рынках прадукцыі, арганізавала шмат працоўных месцаў, але і паклапацілася пра інфраструктуру сферы адпачынку для ўсяго горада: у адным з будынкаў зараз размяшчаецца боўлінг-клуб, а ў другім — начны клуб.

Ёсць на Гродзеншчыне і іншыя падобныя прыклады. У Гродне адкрылі цэнтр сэрвіснага абслугоўвання тэхнікі «Амкадор», у Скідалі, які ў перспектыве стане горадам-спадарожнікам абласнога цэнтра, — тыпаграфію. А ў вёсцы Бакуны Гродзенскага раёна на базе аб'ектаў ўласнасці ваеннага гарадка новы ўласнік стварыў больш за 60 працоўных месцаў, пабудавашы

комплекс на перапрацоўцы алейных культур.

Увогуле, за перыяд з 2013 года ў Гродзенскай вобласці ў гаспадарчы абарот вярнулі 352 аб'екты дзяржаўнай уласнасці, і 310 — камунальнай. Толькі ад выкарыстання і рэалізацыі камунальнай маёмасці ў мясцовай бюджэты паступіла 96,7 мільярда рублёў. Зрэшты, папаўненне бюджэту — не самамэта. Нямаюць такіх аб'ектаў, дзе ад новага ўласніка патрабуюцца вялізныя першапачатковыя затраты, і таму яны прадаюцца са зніжэннем пачатковага кошту аж да адной базавай велічыні. І нават перадаюцца звышплатна. Хача і гэта яшчэ не гарантыя гаспадарлівага падыходу да маёмасці. Нядаўна спецыялісты фонду «Гроднааблмаёмасць» правялі маніторынг выканання дагавораў куплі-продажу аб'ектаў, што былі прададзены за апошнія сем гадоў. Здавалася б, новаму ўласніку выгадна, калі пачатковая цана продажу аб'екта роўная ўсяго адной базавай велічыні. Аднак умовы 24 падобных дагавораў аказаліся нявыкананымі. Давялося скасаваць дагаворы і вярнуць аб'екты ў дзяржаўную ўласнасць, спagnaўшы штрафныя санкцыі з тых, хто не пацвердзіў свае намеры канкрэтнымі справамі.

У фондзе «Гроднааблмаёмасць» адзначаюць: пасля таго, як аб'явіліся аб'екты права распрадзжэння пустымі аб'ектамі рэспубліканскай уласнасці, істотна скараціўся тэрмін прыняцця адпаведных рашэнняў. Як вынік, паскорылася ўцягненне аб'ектаў у гаспадарчы абарот.

Аднак у арганізацыях і рэспубліканскай, і камунальнай уласнасці паранейшым застаецца шмат аб'ектаў, якія выкарыстоўваюцца неэфектыўна

Боўлінг-клуб і начны клуб, якія створаны прадпрыемствам «Конце Сп» на месцы пустых памішканняў, папоўнілі гарадскую інфраструктуру сферы адпачынку.

альбо зусім не задзейнічаны. Вялізныя плошчы ўжо даўно простаюцца, напрыклад, на гродзенскім прадпрыемстве «Радыхвалля». Сітуацыя такая, што і прадпрыемства не можа іх задзейнічаць у сваёй вытворчасці, і для іншых суб'ектаў гаспадарання скарыстацца імі нерэальна.

— Неабходна стварыць камфортныя умовы арэнды такіх плошчаў для

«У арганізацыях і рэспубліканскай, і камунальнай уласнасці паранейшым застаецца шмат аб'ектаў, якія выкарыстоўваюцца неэфектыўна альбо зусім не задзейнічаны».

прадстаўнікоў малага і сярэдняга бізнесу, каб яны адкрывалі там сваю справу. Гэта могуць і павінны вырашаць на сваім узроўні мясцовыя Саветы дэпутатаў. Заканадаўства гэта

дазваляе — трэба карыстацца сваімі пазнамоцтвамі, — падкрэсліў Міхаіл Мясніковіч.

Дарэчы, адпаведная рэкамендацыя прадстаўнічым органам улады ўнесена ў рашэнне Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі. Мясцовым Саветам рэкамендавана: «Уносіць у адпаведныя выканаўчыя і распарадчыя органы прапановы па перадачы вытворчых і адміністрацыйных памішканняў, якія не задзейнічаны альбо выкарыстоўваюцца неэфектыўна, на льготных умовах прадстаўнікам малага і сярэдняга бізнесу згодна з заканадаўствам».

Да 1 кастрычніка трэба правесці інвентарызацыю такіх аб'ектаў, што знаходзяцца ў дзяржаўнай уласнасці альбо ва ўласнасці суб'ектаў гаспадарання (з доляй дзяржавы ў статутным фондзе больш за 50%), з мэтай іх уцягнення ў гаспадарчы абарот.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@zviazda.by

Фота аўтара.

А ЯК У ІХ?

«ВЫКАНАЎЧАЯ ЎЛАДА ДА НАС ПРЫСЛУХОЎВАЕЦЦА»

Сакратар Усць-Каменагорскага масліхата Аляксандр АБАКУМАЎ — пра асаблівасці працы казахскіх дэпутатаў

выбраннікі, прэтэндуючы на дэпутатскія мандаты?

Нашым дэпутатам таксама грошы не плацяць. Атрымаць грошы толькі адзіны чалавек з 25 дэпутатаў горада, сакратар масліхата, у дадзеным выпадку — я. Наша агульная мэта — данесці тое, што жадае народ, да выканаўчай улады. У нас горад падзелены на 12 частак, у кожнай ёсць свой камітэт мясцовага самакіравання — невялікае прадстаўніцтва акіма горада (старшыні гарвыканкама), дзе працуюць так званыя памочнікі, яго прадстаўнікі. У іх ёсць невялікі штат з 5-6 чалавек, свой транспарт, сувязь, артэхніка. Каманда (камітэт) дзейнічае ў межах свайго ўчастка і нясе за яго адказнасць перад акімам. Падчас прыёму грамадзян па асабістых пытаннях нашы дэпутаты працуюць у складзе гэтых камітэтаў. Камітэты мясцовага самакіравання існуюць ужо 18 гадоў, і людзі ведаюць, куды прыйсці, каб сустрэцца з дэпутатам. У нас таксама ёсць свой дэпутатскі сайт, дзе мы кожны дзень даём нейкую інфармацыю пра тое, што зрабіў канкрэтны дэпутат. Людзі могуць найпрощэй задаць пытанне свайму дэпутату, і работнікі масліхата будуць саць за тым, каб яго разгледзець.

— А якая правадзіцца з жыхарамі сельскай мясцовасці?

— У нас ёсць Менаўнская сельская акруга, дзе 7 вёсак, якія прылягаюць да горада. Але па характары занятасці, сваім жыццёвым укладзе гэта ўсё ж вёскі. Адзін з камітэтаў мясцовага самакіравання працуе там. Што датычыцца пытанняў, то яны, мне здаецца, падобныя на вашы. Людзі звяртаюцца і з асабістымі праблемамі. У нас існуе шмат грамадскіх фарміраванняў, пры дапамозе якіх мы можам уздзейнічаць на чалавека. Пры камітэтах мясцовага самакіравання ёсць савет па прафілактыцы правапарушэнняў, куды уваходзіць участковы, памочнік пракурора, іншыя паважаныя людзі. Мы імкнемся да таго, каб нашы меры былі эфектыўнымі.

— А наколькі цесна вы працуеце з выканаўчай уладай?

— Працуем у вельмі цесным кантакце — часам пыл да столі стаіць! Разам спрабуем знайсці рашэнне і знаходзім. Грошай, вядома, ніколі шмат не бывае. На жаль, прыходзіцца выбіраць, што рабіць у першую чаргу, а што потым. Калі дэпутат прымае людзей, складаецца пратакол, які потым мы кладзем акіму на стол. Ён павінен займацца вырашэннем праблем, таму што за гэтымі праблемамі стаяць людзі. Выканаўчая ўлада да нас заўсёды прыслухоўваецца.

— А з нашымі дэпутатамі вы падтрымліваеце адносіны?

— Некаторыя мае калегі маюць з беларускімі дэпутатамі даўня сувязь, але хочацца, каб адбывалася больш кантактаў на ўзроўні народнай дыпламатыі. Будзем да гэтага імкнуцца.

— Дэпутатская пасада мае на ўвазе працу на грамадскіх пачатках, без якой-небудзь матэрыяльнай зацэкаўленасці. Таму дэпутатам становіцца часцей людзі неабякавыя, якія карыстаюцца аўтарытэтам у сваіх калектывах. А якімі прычынамі кіруюцца вашы народныя

Камітэты мясцовага самакіравання (КМС) з'яўляюцца філіяліямі камунальнага дзяржаўнага казённага прадпрыемства «Кіраванне справамі» акімата Усць-Каменагорска. Дырэктары КМС, з'яўляючыся адначасова і прадстаўнікамі акіма горада, актыўна ўдзельнічаюць у грамадскім жыцці сваіх мікрараёнаў.

Налі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by Фота аўтара.

ДВОРНІК, САНІТАРКА, ПРЫБІРАЛЬШЫЦА...

Дарэчы: у першую чаргу пад дзеянне прэзідэнцкага Дэкрэта №3 трапляюць тыя, хто не працаваў больш за 183 дні на год. Гэта значыць, калі 2015 год чалавек сустрэў беспрацоўным і да 2 ліпеня не працаўладкаваўся, то ў 2016-м яму дзевяццаць выплаціць 20 базавых (сёння гэта 3,6 мільёна рублёў). Нават калі яго возьмуць на працу, напрыклад, у ліпені ці жніўні.

У цэнтры занятасці нагадваюць, што пастаноўка на ўлік па беспрацоўі — не абсалютная гарантыя таго, што атрымаецца пазбегнуць падатку на «дармаедства». Калі чалавек двойчы зарпа на нубажлівых прычынах адмовіцца ад прапанаванай працы ці прафесійнага навучання, яго могуць зняць з ўліку. Але тут, гавораць спецыялісты, шмат розных нюансаў, якія патрабуюць удкладнення.

Пра гэтыя нюансы добра ведаюць некаторыя беспрацоўныя-прафесіяналы, якія наўмысна не зацікаўлены ў працаўладкаванні. Бо жывуць, напрыклад, з працэнтаў ад вялікага банкаўскага ўкладу ці здаюць некалькі кватэр. На хлеб з ікрой і адпачынак два разы на год за межамі краіны хапае. А прапанаваць ім павінны працу з заробкам, не больш чым на 10% ніжэйшым за папярэдні афіцыйны. «Такой цяпер няма? Што ж, будзем чакаць».

— Закон такім чынам абараняе асоб, якім не працягнулі кантракты, якіх скарацілі на вытворчасці, — расказвае Алена Іосіфаўна. — Вядома, яны хочучы мець даўжэйшы заробак, не горш, чым на папярэднім месцы працы. Іншыя да нас прыходзіць з даведкамі пра дрэнны стан здароўя. Значыць, не будуць згодныя на пэўныя ўмовы работы. Каб зняць чалавека з ўліку, трэба вычарпаць усе магчымыя аргументы, каб і да нас потым не было прэтэнзій.

Сярод тых, хто доўга не працуе, у Гомелі афіцыйна зарэгістравана 336 чалавек. Яны будуць старанна вывучаць усе магчымыя «шчыліны» ў законах і «працаваць» над тым, як... не працаваць.

Інфармацыя пра вакансіі па законе наймальнік абавязаны падаваць у цэнтр занятасці ў двухтыднёвы тэрмін. Але ж робяць так далёка не ўсе. Пакуль, напрыклад, дзяржкантроль не правярэць.

— Адно вузкаспецыялізаваную медыцынскую ўстанову, — кажа Алена Зямлянкі, — нядаўна правяралі. Цяпер яны штомесяц нам падаюць заяўкі, але задаволіць іх мы не можам па прычыне адсутнасці спецыялістаў, якія патрабуюцца. У большасці ж выпадкаў мы заўсёды імкнемся прапанаваць чалавеку калі не працу, то курсы перападрыхтоўкі. І тыя, хто па-сапраўднаму зацікаўлены, такой магчымасцю актыўна карыстаюцца.

Начальнік аддзела прафарыянтацыі, прафнавучання, інфармацыйнай работы ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага гарвыканкама Таццяна КРУПЯНКА запэўнівае, што ў Гомелі з уладкаваннем на курсы няма ніякіх праблем:

— Шмат ахвотных сёлета, таму групы фарміраваліся вельмі хутка. Як толькі былі залаты ад грамадзян, мы іх адпраўлялі на навучанне. На сённяшні дзень у нас 421 чалавек вучыцца. Авалодаюць, у асноўным, рабочымі спецыяльнасцямі: слесара

па рамонце аўтамабіляў, справавода, апэратара ПВМ, сантэхніка, муляра... Людзі праходзяць практыку на прадпрыемствах, якая аплатаваецца. Далей усё залежыць ад самога чалавека: калі зарэкамэндаваў сябе адказным, не праглынуў алкаголь — ёсць усе шанцы працаўладкавацца па месцы праходжання практыкі.

Між тым сёння многія жанчыны з вышэйшай эканамічнай ці юрыдычнай адукацыяй імкнучы атрымаць кваліфікацыю справавода. На практыцы, пры наўнясу дадатковай спецыяльнасці, многіх з іх наймальнік невялікай кампаніі хутчэй возьме на работу. Каб маглі весці справаводства, сумяшчаць работу сакратара і, напрыклад, юрыста ці бухгалтара на палову стаўкі.

Маладая дзяўчына — інжынер па адукацыі — пайшла вучыцца на краўшчыцу. Кажы — вышыня дастады і заробак на ўзроўні чаканняў. Дама з вышэйшай эканамічнай адукацыяй і вопытам работы ў банку стала майстрам па манікюры і педжыюры. Цяпер як індывідуальны прадпрымальнік вельмі задаволена работай па асабістым графіку, адсутнасцю начальства і нядрэнным даходам.

Але ж гэтыя прыклады не ўплываюць на тых, хто не хоча працаваць і плаціць падаткі. Дарэчы, сярод тых, хто доўга не працуе, у Гомелі афіцыйна лічацца 336 чалавек. Яны будуць старанна вывучаць усе магчымыя «шчыліны» ў законах і «працаваць» над тым, як... не працаваць.

Беспрацоўных стала больш за апошні час, — адзначае начальнік аддзела рынку працы і распрацоўкі праграм занятасці ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага гарвыканкама Марына БЕЛАБОРОДЗКА. — Але лічыць крытычным назваць нельга: 1,1% да колькасці эканамічна актыўнага насельніцтва, летась было — 0,5%. За гэтыя паўгода ў нас было зарэгістравана 6754 чалавекі. Гэта на 1144 больш, чым на леташнюю адпаведную дату. На сённяшні дзень на ўлік стаяць 3276 чалавек, летась гэтая лічба была роўная 2063 чалавекам.

Якім будзе механізм спягання новага падатку, пакуль невядома, як незразумела ўзаемадзеянне службы занятасці з падатковымі органамі. Асноўныя праблемы пачнуць высвятляцца толькі ў 2016 годзе, калі падаткі «на дармаедства» некаторым грамадзянам усё ж дзевяццаць плаціць. Магчыма, гавораць спецыялісты, з'явіцца дадатковыя прававыя акты, якія вырашаць усе пытанні.

astashkevich@zviazda.by Фота аўтара.

СВАРКА ПРЫВЯЛА ДА ЗАБОЙСТВА

У Быхаўскім раёне знойдзена цела зніклага летась пенсіянера.

Мужчына знік адразу ж пасля таго, як пакінуў будынак суда Быхаўскага раёна. Дадому ў сваю вёску Дабужа ён так і не вярнуўся. Пра гэта міліцыя паведаміла яго знаёмай з Магілёва.

— У той дзень ён прысутнічаў на чарговым пасяджэнні суда па разглядзе крмінальнай справы ў дачыненні да свайго суседа, які прычыніў яму цяжкія цялесныя пашкоджанні, — расказала падрабязнасці справы спецыяліст аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УС С Магілёўскага аблвыканкама Юлія ХАЛАМЕЕВА. — Супрацоўнікі міліцыі з дапамогай пошукавых сабак абследавалі падвалы і дваровыя тэрыторыі раёнцэнтра, рэчышча Дняпра па цячэнні на працягу каля 2 кіламетраў, апыталі жыхароў вёскі, дзе жыў мужчына. Стала вядома, што непрыязныя адносіны з суседзямі ў яго цягнуліся некалькі гадоў. Таму найбольш верагоднай версій знікнення чалавека заставаўся крмінальнаны. Нарэшце высветлілася, што дачыненне да злчынства мае 36-гадоваы сын суседа-крыўдзіцеля. Мужчына прызнаўся, што гэта ён забіў пенсіянера, а яго труп вывез на машыне і захапіў у лясным масіве непадалёк ад вёскі Вараніно Быхаўскага раёна. Ён жа паказаў, дзе знаходзіцца месца пахавання.

Цела забітага эскмуванна. Быхаўскім РАУС распачата крмінальная справа па частцы 1 артыкула 139. Вядзецца следства.

Налі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

ВЁСКУ АДРОДЗЯЦЬ... ГАРАДЖАНЕ?

У Лёзненскім раёне вёска, якую лічылі перспектыўнай, актыўна адраджаецца — у многім дзякуючы гараджанам, што пераехалі туды жыць. Дарэчы, вясцоўцы таксама сталі «мецэнатамі»: сабралі 20 мільёнаў рублёў для паляпшэння функцыянавання воданепарнага вежы. Выпадкі калі не ўнікальны, дык вельмі рэдкі.

Раней Асіпоўшчына нічым не адрознівалася ад іншых вёсак. Калісьці тут было каля 30 падворкаў, потым засталася толькі два. Моладзь з'язджала, старыя паміралі — усё, як і многіх іншых... Вядома, сёння дачнікі часта купляюць дамы ў глыбініцы. Але ў гэту вёску гараджане прыязджаюць, каб стаць тутэйшымі жыхарамі. Частыя сямі ўжо «аселі», яшчэ восем купілі ўчасткі пад будаўніцтва. У чым сакрэт?

— Нельга казаць, што Асіпоўшчына была ўнікальнай, з нейкім асаблівым ландшафтам, напрыклад. Такія, бадай, ёсць у кожным раёне. Ні крамы, ні ФАГА, ні пошты ці іншых выгяд... Нават аўтобус туды не заязджаў... Але менавіта ў Асіпоўшчыне штогод павялічваюцца колькасць жыхароў. Каб іх стала яшчэ больш, спрабуем атрымаць гранты. Рытуем пакеці дакументаў для ўдзелу ў конкурсах — у рамках праектаў развіцця мясцовых тэрыторій ЕС/ААН. Максімальная сума, на якую можна разлічваць у такім конкурсе, — 18 тысяч долараў. Абавязкова ўмова пры гэтым — сумеснае фінансаванне (ад нас у памеры не менш за 10%). Другі грант можна атрымаць для пашырэння эканамічных магчымасцяў у глыбініцы. Гэтыя грошы плануем патраціць на паляпшэнне водазабеспячэння і стварэнне ўмоў для прыёму турыстаў. У выніку ў раёне можа з'явіцца першая аграрны-турыстычная вёска, — інтрыгуе Тамара ДРЫЛЁНАК, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў.

Ад Лёзна Асіпоўшчына знаходзіцца прыкладна за 20 кіламетраў. Столькі ж — да абласнога цэнтра. Рэчка няма, натуральнага возера таксама. Дык чаму туды цягну людзей? — Калі вы там не пабываеце, не зразумееце... Цяпер там і вадаёмы штучныя ёсць, і рыба водзіцца таксама. Сад пасадзілі. Дзякуючы актывістам вёска літаральна на вачах мяняецца ў лепшы бок. Хоць жывуць там звычайныя людзі. Праўда, вельмі працавітыя. У прыватнасці, і фермерствам спрабуюць займацца. Сярод навастанцаў вясцоўцаў — сям'я спартсменаў, якая займаецца адным з водных відаў спорту, — распавядае Святлана ПУКАВА, старшыня Лёзненскага сельскага Савета.

...З трасы, якая пралягае ў бок Віцебска, робім паравот, і вось яна — Асіпоўшчына. Адрозныя заўважлівыя незвычайныя зруб. Старшыня расстумачыла, што такія вырабляе ў вёсцы прадпрымальнікі: бярвенні «насаджаюцца» адно на адно на спецыяльным васьковым клеі. Такі дом добра трымае цягло, а сама тэхналогія лічыцца экалагічна чыстай.

Пакуль ехалі па вёсцы, Святлана Пукжава паказала штучныя вадаёмы. А вось і канатная дарожка для катання на вадзе. — Тут раней рос бур'ян, а цяпер бераг добраўпарадкаваны... Наогул у вёсцы некалькі вадаёмаў выкапалі. Уявіце сабе, якую трэба было гіганцкую працу выканаць: выкапаць, пачысціць, запустіць ваду, зліць яе і зноў пачысціць...

Паколькі гэта не аграгарадок, тут дазваляецца зямельны ўчастак прадаваць не праз аўкцыён. Кожны ўчастак быў набыты ахвотнымі ў сярэднім за 7 мільёнаў рублёў, — тлумачыць нюансы Святлана Пукжава.

Здзівіла адсутнасць агароджы ля дамоў. Сярод іншага ўбачыў і матацыкл на «гедэстале». Аказалася, што гэта —

туральнага возера таксама. Дык чаму туды цягну людзей?

— Калі вы там не пабываеце, не зразумееце... Цяпер там і вадаёмы штучныя ёсць, і рыба водзіцца таксама. Сад пасадзілі. Дзякуючы актывістам вёска літаральна на вачах мяняецца ў лепшы бок. Хоць жывуць там звычайныя людзі. Праўда, вельмі працавітыя. У прыватнасці, і фермерствам спрабуюць займацца. Сярод навастанцаў вясцоўцаў — сям'я спартсменаў, якая займаецца адным з водных відаў спорту, — распавядае Святлана ПУКАВА, старшыня Лёзненскага сельскага Савета.

Аксана Вайлупава.

Упрыгажэнне падворку тутэйшых жыхароў. Да іх і напрасіўся ў госці. Праўда, гаспадары Аксана Вайлупава папрасіла, каб пачакаў, пакуль яна птушак загоніць...

— Я карэнная гараджанка. Як і ў многіх, у мяне бабуля ў вёсцы жыла. У Віцебску я працавала дырэктарам крамы вядомай буйной сеткі па продажы бытавой тэхнікі. Зарплата была, паверце, вялікая. А ўпершыню прыехала ў Асіпоўшчыну з мужам да яго сваякоў — тут яго бацька займаўся мблэвай вытворчасцю. Мы з мужам спачатку наогул у «бытоўцы» спалі. Першы дом, які пабудавалі для сябе, быў няўдалым — даў расколіну. Зруб знілі і пабудавалі зноў — з блокаў, ды потым прадзілі, а сабе паставілі новы, з гаражом унізе, — расказвае Аксана.

У сельскім жыцці, на мой погляд, цеснавата. Але усё зроблена стыльова, прадумана да дробязяў.

— Што такое горад сёння? Мітусня, бруднае паветра, суседзі, грукат... Усё цёснее. Ты маеш кватэру, яна быццам бы твая, але не твая... Што такое вёска? Месца для яднання з прыродай, магчыма масць дыхаць, вырошчваць садавіну, гародніну... Да нас госці прыязджалі, ім вельмі спадабалася... Мы купілі экскаватар, зрабілі штучную сажалку і рыбу туды запустілі: карпа, карася і ліня. І яшчэ адну выкапалі, праўда, яна пакуль без рыбы. У нас 30 гэсэй, куры элітных парод больш за 40, і яшчэ 20 качак. Хачу завесці авечак — таксама элітнай пароды. Думаем заняцца і аграрызмам, — расказвае жанчына.

Добра, дадае яна, што дарогу «запалілі», але было б яшчэ лепш, каб і зімой яе не забывалі чысціць ад снегу.

У выканкаме паабяцалі, што пастараюцца, каб былі гараджане не скардзіліся. Такія людзі на вагу золата і ім, вядома, трэба ісці насустрэчу...

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@zviazda.by Фота аўтара.

Лёзненскі раён.

Ёсць ідэя! З ГІСТОРЫІ АДНОЙ ІНІЦЫЯТЫВЫ РОЎБІЦКАЯ «ШКЛЁНДРА» І КУЛЬТУРНАЯ ЧАРАМША ЯК ПРЫНАДЫ ДЛЯ ТУРЫСТАЎ

Роўбіцк — адна з цікавых і самабытных вёсак на рагу Белавежскай пушчы. Спрадзелам там развілася розныя рамёствы, жылі працавітыя людзі. Дастаткова сказаць, што новы Музей народнага побыту і старадаўняй тэхналогіі, які нядаўна адкрылі ў нацыянальным парку, мае сваёй гістарычнай радзімай менавіта Роўбіцк.

Між тым, сама вёска пацярпела ад катастрофічнай пазіцыі. Так, у наступным годзе ў мясцовую школу пойдучы ўсяго 28 вучняў. Колькасць людзей працаздольнага ўзросту ледзь дасягае трох соцень. Відавочна, што праз пару дзясяткаў гадоў Роўбіцк можа скаціцца да ліку іншых перспектыўных вёсак раёна...

Кіраўніцтва Пружанскага раёна пачыла, што паспрабаваць выправіць сітуацыю можна сёння, калі Роўбіцк яшчэ немаленькая вёска. Тым больш, што ёй у пэўным сэнсе пашанцавала. Роўбіцк аказаўся зусім побач з абязной дарогай вакол тэрыторыі нацыянальнага парку «Белавежская пушча», уведзенай ў эксплуатацыю ў 2011 годзе. Цяпер даехаць сюды з Пружан, Брэста, іншых гарадоў стала вельмі проста.

У Роўбіцку не так даўно праішоў не зусім звычайны сход. Яго можна на-

зваць яшчэ саветам нераўнадушных, зацікаўленых, аўтарытэтных людзей. І гэты сход вырас са звычайнага прыёму грамадзян, які праводзіў тагачасны старшыня райвыканкама Міхаіл Сяркоў. На прыём прыйшлі не толькі людзі, у каго былі праблемы альбо скаргі. Прышлі тыя, хто заклапочаны лёсам малой радзімы. На сход таксама запрасілі былых кіраўнікоў раёна.

Падчас дыскусіі было выказана нямала ідэй. Напрыклад, арганізаваць у вёсцы выпуск бандарнай прадукцыі, акультураць і вырошчваць на продаж чарамшу ці бальзам, які карыстаюцца попытам у грамадзян, а таксама харчовых прадпрыемстваў, але занесены ў Чырвоную кнігу і збор іх у дзікай прыродзе забаронены. Абсалютна аўтэнтным назвалі і выпуск роўбіцкай «шклёндры» — мясцовай каўбасы, рэклама якой змога павялічыць турыстычную прыцягальнасць вёскі.

На сходзе дамовіліся арганізаваць сустрэчы з патэнцыяльнымі пакупнікам, а таксама наладзіць семінары з даведчаным спецыялістамі, якія параяць, чым займацца перспектыўна і як найлепш пачынаць свой нават самы невялікі бізнес.

Адзначалася, што да справы неабходна прыцягнуць эканамістаў, якія ў дадатак далі б фінансавыя выкладкі:

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыя «Вывадаецца» ўстанова «Вывадаецца» дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

колькі спатрэбіцца грошай для таго, каб стварыць, напрыклад, пчалынік, і як хутка мёд з яго пачне прыносіць даход. Чалавек змога канкрэтна ацініць свае матэрыяльныя магчымасці: укладзі, скажам, сёння 10 мільёнаў рублёў, якія праз паўгода будуць прыносіць столькі ж штомесяц. Гэта дазволіць атрымаць фінансавую свабоду і адчуць сябе гаспадаром, ды яшчэ і паспрыць добраму іміджу сваёй вёскі.

Першая сустрэча зацікаўленых людзей адбылася ў чэрвені. Дамовіліся, што праз два месяцы яна будзе мець працяг. Для таго, каб у наступны раз размаўляць было больш канструктыўна, стварылі ініцыятыўную групу, у якую увайшлі жыхары Роўбіцка Т. М. Папка, Г. К. Жукоўскі, В. І. Папка. Аўтарытэтным вясцоўцы ўзяліся за гэты час вывучыць жаданні аднавяскоўцаў, іх заўвагі і прапановы ў азначаным кірунку.

Варта дадаць, што распачынаў справу старшыня райвыканкама Міхаіл Сяркоў, а нядаўна Міхаіл Мікалаевіч стаў намеснікам старшыні Брэсцкага аблвыканкама. Новы кіраўнік раёна Міхаіл Крайдзіч выказаў намер прадоўжыць цікавае пачынанне.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yakevich@zviazda.by Пружанскі раён

У вёсцы Асіпоўшчына.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Граматскі савет: ГЕРАСІМОВІЧ С.М., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; АСКЕРКА Ю.В., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саўеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; АЦЯСАЎ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; НАВУМЕНКА А.В., старшыня Наўаўлянскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушчанскага пасяковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыя «Вывадаецца» ўстанова «Вывадаецца» дом «Звязда» АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 24 12; e-mail: info@zviazda.minsk.by Газета адрэдакцыя ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадаецца» Беларусь «Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 20.092. Нумар падпісанні ў 19.30 7 ліпеня 2015 года.

3 ЯКІМ БАЛАМІ ВОЗЬМУЦЬ У СТУДЭНТЫ?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У тым выпадку, калі ў якой-небудзь ВНУ застануцца незаложаныя бюджэтныя месцы, будзе аб'яўлены дадатковы набор. Дакументы ад абітурыентаў, якія паступаюць у рамках дадатковага набору, у ВНУ сілавых ведамстваў будучы прымачаць з 24 па 26 ліпеня. У творчых ВНУ — з 30 па 31 ліпеня, а ва ўсіх астатніх — з 26 па 28 ліпеня. Дакументы на платную форму навучання ў ВНУ сілавых ведамстваў будучы прымачаць на 29 ліпеня, у творчых ВНУ — па 31 ліпеня, ва ўсіх іншых — па 2 жніўня.

ДАДАТКОВЫ ШАНЦ

Сёлета магчымаць правядзення дадатковага набору на бюджэтныя месцы, што засталіся вакантнымі пасля першай хвалі залічэння, плануецца прадаставіць усім ВНУ і на ўсіх спецыяльнасцях. У Міністэрстве адукацыі мяркуюць, што дадатковы набор можа спатрэбіцца на спецыяльнасцях, якія традыцыйна не карыстаюцца ў абітурыентаў папулярнасцю, хоць яны вельмі і вельмі патрэбны эканоміцы нашай краіны. Гэта цэлы шэраг інжынерных, машынабудаўнічых і сельскагаспадарчых спецыяльнасцяў.

Нагадаем, што летась дадатковы набор быў аб'яўлены на 1439 месцаў і паспяхова прайшоў ва ўсіх ВНУ Міністэрства адукацыі, спорту, культуры, унутраных спраў і абароны. На многіх спецыяльнасцях нават сфарміраваўся конкурс, якога не назіралася падчас асноўнага набору, а прахадныя балы істотна перавышлі прахадныя балы ў асноўны набор: на некаторых спецыяльнасцях розніца даходзіла нават да 80 пунктаў. Дадатковым шанцам скарысталіся абітурыенты з высокімі баламі сертыфікатаў ЦТ, якія не прайшлі па конкурсе на прэстыжныя спецыяльнасці асноўнага набору. Да таго ж прыйшлі абітурыенты, якія па адной з экзаменацыйных дысцыплін мелі бал, які не дазваляў ім удзельнічаць у асноўным наборе, затое па двух іншых прадметах балы былі ў іх дастаткова высокія. Верагодна, абітурыенты, якія пераацанілі свае сілы і сутыкнуліся з перашкодамі, атрымаўшы дадатковую магчымасць, пачалі больш рэальна ацэньваць сітуацыю і падавалі свае дакументы туды, куды маглі паступіць. У гэтым плане дадатковы набор аказваў вельмі карысным.

Праўда, планка патрабаванняў да абітурыентаў, якія паступалі ў рамках дадатковага набору, была летась зніжана. Першае і самае важнае, што трэба ведаць абітурыентам узору 2015 года: сёлета мінімальныя балы па прадметах ЦТ, з якімі можна будзе паступаць у рамках дадатковага набору, зніжаныя не будуць. Яны такія ж, як і мінімальныя балы, устаноўленыя для асноўнага набору. На вакантныя месцы змогуць прэтэндаваць абітурыенты, якія не прайшлі па конкурсе пры паступленні ў іншыя ВНУ, але маюць на руках патрэбныя сертыфікаты, або паступалі на іншыя спецыяльнасці ў тую ж ВНУ.

Вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны будучы паведаміць пра месцы, якія засталіся пасля асноўнага набору, да 25 ліпеня (ВНУ сілавых ведамстваў — да 23 ліпеня, творчых ВНУ — да 29 ліпеня). Дакументы ў рамках дадатковага набору будучы прымачаць ад абітурыентаў у ВНУ «сілавых» ведамстваў — з 24 па 26 ліпеня, у «творчых» ВНУ — з 30 па 31 ліпеня, ва ўсіх іншых ВНУ — з 26 па 28 ліпеня.

НЕПРАХАДНЫЯ БАЛЫ

Пункты правядзення ЦТ ужо распачалі выдачу сертыфікатаў абітурыентам. Нагадаем, што абітурыенты здавалі аб'яваковы для ўсіх экзамен па дзяржаўнай мове плюс дзве прафільныя дысцыпліны. Па выніках ЦТ-2015 нездавальняючы адзнакамі па беларускай і рускай мовах будучы лічачы балы ад 0 да 9. Выключэнне складалося толькі некаторыя філагічныя спецыяльнасці, па якіх, для таго, каб удзельнічаць у конкурсе, трэба будзе набраць не менш як 20 балаў.

Калі матэматыка, фізіка, хімія, біялогія з'яўляюцца першай прафільнай дысцыплінай, то нездавальняючымі прызнаюцца адзнакі ад 0 да 14 балаў. Станоўчым вынікам лічачы балы 15 балаў і больш. Калі тыя ж дысцыпліны з'яўляюцца другім прафільным іспытам, то планка патрабаванняў зніжаецца і абітурыенту дастаткова будзе набраць усяго 10 балаў (нездавальняючымі лічачы ад 0 да 9 балаў). Калі першай прафільнай дысцыплінай з'яўляюцца гісторыя Беларусі, сусветная гісторыя найноўшага часу,

грамадазнаўства, геаграфія і замежныя мовы (англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская), нездавальняючымі лічачы балы ад 0 да 19. Калі гэта другая прафільная дысцыпліна, то трэба набраць не менш як 15 балаў, каб быць дапушчачым да ўдзелу ў конкурсе.

Самыя мінімальныя парогавыя значэнні вызначаны для абітурыентаў, якія будуць паступаць сёлета ў ВНУ Мінабароны, МНС, Дзяржпагранкамітэта, на ваенныя факультэты грамадзянскіх ВНУ, а таксама ў вышэйшыя навучальныя ўстановы па групах спецыяльнасцяў «Вытворчасць, захоўванне і перапрацоўка прадукцыі раслінаводства», «Жывёлагадоўля. Рыбаводства. Пчалярства», «Сельскае будаўніцтва і ўладкаванне тэрыторый», «Меліярацыя і водная гаспадарка», «Аграінжынер». Для таго, каб удзельнічаць у конкурсе, ім дастаткова будзе набраць усяго 5 балаў па вучэбных прадметах «Беларуская мова», «Руская мова», «Матэматыка», «Фізіка», «Хімія», «Біялогія», «Гісторыя Беларусі», «Сусветная гісторыя найноўшага часу», «Грамадазнаўства», «Геаграфія» і «Замежныя мовы». Такія ж балы ўстаноўлены і для абітурыентаў ВНУ Міністэрства унутраных спраў, але толькі для тых, хто будзе паступаць у рамках дадатковага набору.

Дадатковы набор можа спатрэбіцца на спецыяльнасцях, якія традыцыйна не карыстаюцца ў абітурыентаў папулярнасцю, хоць яны вельмі і вельмі патрэбны эканоміцы нашай краіны. Гэта цэлы шэраг інжынерных, машынабудаўнічых і сельскагаспадарчых спецыяльнасцяў.

Трэба мець на ўвазе, што па некаторых спецыяльнасцях з гэтага года змяніліся прафільныя прыярытэты. Скажам, на спецыяльнасці «фармацыя» галоўнай прафільнай дысцыплінай будзе лічыцца хімія, а другой — біялогія, па ўсіх іншых медыцынскіх спецыяльнасцях галоўным прафільным прадметам з'яўляецца біялогія, а хімія — толькі другім.

ХТО ПРойДЗЕ

БЕЗ ЭКЗАМЕНАУ?

Права быць залічанымі без здачы ўступных іспытаў у вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы будучы мець сёлета пераможцы 11 міжнародных алімпіяд і турніраў. У гэты пералік увайшлі міжнародныя: 56-я матэматычная алімпіяда (Тайланд), 49-я Мендзялеўская алімпіяда школьнікаў па хіміі (Арменія), 47-я хімічная алімпіяда (Азербайджан), 46-я фізічная алімпіяда (Індыя), 27-я алімпіяда па інфарматыцы (Казахстан), 26-я біялагічная алімпіяда (Данія), 12-я геаграфічная алімпіяда (Расія), 9-я алімпіяда па астраноміі і астрафізіцы (Інданезія), а таксама 4-я Еўрапейская матэматычная алімпіяда для дзяўчат (Беларусь), алімпіяда школьнікаў Саюзнай дзяржавы па рускай мове і рускай літаратуры «Расія і Беларусь: гістарычнае і духоўнае адзінства» (2014 год, Расія), 8-я Міжнародная алімпіяда навук аб Зямлі (IESO) (Іспанія). Без здачы цэнтралізаванага тэсціравання змогуць паступаць абітурыенты, якія атрымалі на гэтых алімпіадах дыпламы I, II і III ступеняў.

Без экзаменаў паступаюць і пераможцы рэспубліканскіх алімпіяд па вучэбных прадметах, праведзеных у бягучым навучальным годзе (уладальнікі дыпламаў I, II і III ступеняў) пры ўмове паступлення на спецыяльнасці, для якіх гэты прадмет устаноўлены прадметам першага

Фота Мірныя БЕГІНЮШАВІЧ.

прафільнага іспыту. Таксама сёлета захавалася магчымасць паступлення на педагагічныя спецыяльнасці без экзаменаў для залатых і сярэбраных медалістаў і пераможцаў абласных алімпіяд. У гэты пералік увайшлі так званыя вострадрэфіцытныя спецыяльнасці: «дашкольная і пачатковая адукацыя», «гісторыя і грамадазнаўства дысцыпліны», «біялогія», «хімія», «геаграфія», «матэматыка», «інфарматыка», «фізіка», «тэхнічная творчасць», «беларуская мова і літаратура», «руская мова і літаратура», «тэхнічная праца і прадпрыемальніцтва», «абслугова праца», «выяўленчае мастацтва», «лагіедыя», «сурдапедагогіка», «тыфлапедагогіка», «алігафрэнэпапедагогіка», «сацыяльная педагогіка» і іншыя. Усяго ў спісе 22 спецыяльнасці, падрабязней і імя можна знайсці на партале Міністэрства адукацыі (edu.gov.by).

ПЛАНЫ ПРЫЁМУ

Усяго на бюджэтныя месцы ў ВНУ плануецца прыняць 27,9 тыс. абітурыентаў — на адну тысячу менш у параўнанні з планам папярэдняга года. Па рашэнні Міністэрства аховы здароўя, прыём на бюджэтную форму навучання на медыцынскія спецыяльнасці скараціцца на 85 месцаў. На спецыяльнасці культуры і мастацтва (па рашэнні Міністэрства культуры) набор зменшыцца на 60 чалавек. Затое Міністэрства абароны плануе набраць на бюджэт на 176 чалавек больш. На спартыўныя спецыяльнасці набор павялічаецца на 31 месца, на сельскагаспадарчыя — на 21 месца. Міністэрства па надзвычайных сітуацыях таксама павялічае колькасць бюджэтных месцаў (на 25 чалавек).

З усіх новых спецыяльнасцяў вышэйшай адукацыі ў 2015 годзе няшмат. Так, Магілёўскі ўніверсітэт харчавання ўпершыню прапануе абітурыентам спецыяльнасць «інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі» (у харчовай прамысловасці). Спецыяльнасць «нацыянальная эканоміка» адкрыта ў Беларускай эканамічным універсітэце, «геафармацыйныя сістэмы» — у Беларускай дзяржаўным універсітэце і Полацкім універсітэце. Яшчэ адзін новы напрамак у БДУ — «геадемаграфія» на спецыяльнасці «геаграфія». А ў Дзяржаўным інстытуце кіравання і сацыяльных тэхналогій БДУ адкрываецца новы напрамак «дэзайн касцюма і тканін». Рышкаваць будучы дэзайнераў плануецца ў супрацоўніцтве з Нацыянальнай школай прыгажосці, Беларускай цэнтрам моды, Саюзам дэзайнераў і студый моды Івана Айплатова. Спецыялісты будучы запатрабаваны ў дэзайнерскіх майстэрнях адзення, на прадпрыемствах, арганізацыях і ва ўстановах сферы тэкстыльнай і лёгкай прамысловасці.

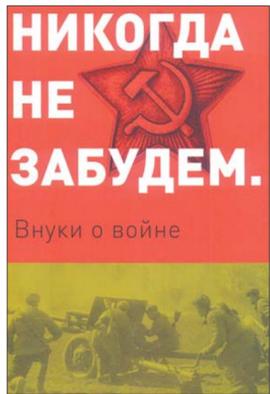
Надзея НИКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

Пытанні, што датычацца ўступнай кампаніі, выпускнікі і іх бацькі могуць задаць па «гарачай лініі» Міністэрства адукацыі (223-43-12) ці патэлефанаваўшы ў штаб Дзяржаўнай камісіі па кантролю за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў (327-66-80).

МУДРАСЦЬ ЗБІРАЕЦЦА ПА ДРАБНІЦАХ...

УНУКІ І ПРАЎНУКІ ВЕТЭРАНАЎ НАПІСАЛІ КНІГУ ПРА ВАЙНУ

«Даруй мне, дзядуля, гэтую вайну я бачыла толькі ў кіно...» Думаю, многія з нас чулі гэтыя пранікнёныя словы з песні... І сапраўды, тым, хто нарадзіўся ў мірны час, да канца не зразумець тых, хто перажыў вайну: на шчасце, мы жывём пад мірным небам і ніколі не адчувалі на сабе яе жаху. Аднак хлопчыкі і дзяўчаткі з Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі вырашылі наблізіцца да тых страшных падзей і Дня Вялікай Перамогі, паспрабаваць зразумець трагізм і боль страшных часін, а таксама радасць дзён вызвалення. Іх кранальныя творы ўвайшлі ў кнігу «Ніколі не забудзем: унукі пра вайну», якая выйшла ў Выдавецкім доме «Звязда».

Гэта работы, дасланыя на аднайменны конкурс, які праводзіўся піянерскай арганізацыяй. 73 самыя розныя творы — аповяданні, вершы, эсы, нарысы — сабраны пад адной вокладкай. Адна з членаў журы, галоўны рэдактар часопіса «Маладосць» Святлана Дзянісава, адзначыла, што яны былі уражаны тым колькасцю работ, якая прыйшла на конкурс. «І ў большасці з іх аповядалася пра члену сям'і!», — адзначыла яна. Гэта яшчэ раз нагадавае пра тую неверагодную колькасць ахвяр, якую панесла Беларусь у Другой сусветнай вайне. Трагедыя пастукалася ў многія дамы, не абминула шматлікія сем'і.

Старшыння грамадскага аб'яднання «Беларуская рэспубліканская піянерская арганізацыя» Вікторыя Менавава адзначыла: «Калі я перачытвала гэту кнігу, не магла стрымліваць слёз. Бо ў ёй дзеці расказваюць пра сваіх прадзедаў, пра пакуты ўласнай сям'і... У яўляў, як цяжка было маладым людзям, якія збіралі гэтыя гісторыі. Вельмі яскрава ідэю кнігі перадаюць словы аднаго з яе аўтараў: «Людзі, якія прайшлі вайну, — асаблівыя. Ім давалося перажыць такую трагедыю, якую мы, на шчасце, нават не ўяўляем». Важна, каб нашы паважаныя ветэраны, свядкі вайны развіталіся з тымі страшнымі ўспамінамі. Для іх гэта склада-

на, а для нас — важна. Калі б мы не сабралі іх успаміны, не пачулі ўсё з першых вуснаў, то не змоглі б далей з чыстым сумленнем раскаваць нашым нашчадкам пра тую жудасную часу. У такой працы захаваная нашай памяці і заключаецца сутнасць праекта «Ніколі не забудзем: унукі пра вайну».

Калі пагартаць старонкі кнігі, можна убачыць, як нечакана, па-рознаму змяняліся лёсы людзей: дзясей прывезлі ў канцэнтрацыйны лагер, але аб'явілі, што іх смерць замаяжыцца сельскагаспадарчымі работамі; баец стаіць у акапе — і невядомая сіла прымушае яго зрабіць некалькі крокаў убок за імгненне да выбуху снарада на тым месцы, дзе ён стаў. Уражваюць таксама і факты: адно паліто каштавала калісыці 12 пачкаў масла; героя вайны аддаў свае медалі дзецім, каб гуляць, бо іншых выданне ў іх не было...

Гэтае выданне можна будзе не толькі прачытаць, але і паслухаць, бо створана яшчэ і аўдыяверсія кнігі. Найперш для тых людзей, якія прайшлі, перажылі вайну, для дзясей і моладзі з парушэннем зроку, для тых, хто не заўсёды прачытае кнігу, але можа яе паслухаць.

Пра тое, як стваралася аўдыякніжка, расказала кіраўнік дзяццячых праграмы «Мэры Попінас» канала «Культура» Беларускага радыё Таццяна Гулевіч:

НІНА ШЧАРБАЧЭВІЧ.
nina@zviazda.by

■ Што па чым?

ПАЛАЦ ОПТАМ І Ў РОЗНІЦУ

Былая маёмасць Радзівілаў у Дзятлаве прарануецца на аўкцыёне ўжо па зніжаным кошце

Комплекс будынкаў і збудаванняў былога палаца знаходзіцца ў раёнцэнтры Гродзенскай вобласці. Сёння гэты аб'ект знаходзіцца на балансе Дзятлаўскай цэнтральнай раённай бальніцы, у ім з 1938 года і амаль да 2010 года размяшчалася гарадская стаматалогія. Палац уяўляе сабой двухпавярховы цагляны будынак агульнай плошчай больш за 1,5 тысячы квадратных метраў. Да яго падведзены камунальныя сеткі і іншыя інжынерныя камунікацыі.

Цяпер былы палац больш нагадвае старую райбальнічку.

Такім бачыў палац Радзівілаў вядомы беларускі мастак Напалеон Орда.

таксама замежныя юрыдычныя асобы, іншыя замежныя арганізацыі і замежныя індывідуальныя прадпрыемальнікі, проста жыхары нашай краіны, грамадзяне іншых дзяржаў і асобы без грамадзянства. Восць таяк. Калі ў чалавека ёсць грошы, то сёння ён даволі проста можа набыць былы палац Радзівілаў ва ўласнасць.

ПАБУДОВА 3 ПАДТЭКСТАМ

ДУБЛЬ ДВА

Аўкцыён па продажы палаца адбудзецца 15 ліпеня ў Гродне, арганізатарам выступіла Гродзенскі абласны тэрытарыяльны фонд дзяржаўнай маёмасці. У рэгіянальным фондзе карэспандэнты паведамілі, што цяпер стартувае лота «з вытрымкай» складае крыху менш за 1,8 млрд рублёў. Тут жа нам нагадалі, што гэта ўжо другая спроба прадаць будынак з гісторыяй з малатка. Упершыню былы палац быў выставлены на таргі сёлета 4 чэрвеня, але аўкцыён не адбыўся па прычыне адсутнасці патэнцыйных пакупнікоў. Таму на аўтаронку аўкцыёне першалачатковы кошт аб'екта змяняецца адразу на 20%.

ПАКУПКА З УМОВАМІ

Увогуле дзятлаўскі палац з'яўляецца помнікам архітэктуры другой катэгорыі, таму інвестару прапануюць набыць будынак на ўмовах падпісання ахоўнага абавязальства. Акрамя таго, пакупнік будзе вымушаны падрыхтаваць адпаведнае архітэктурнае рашэнне і на працягу трох гадоў пасля заключэння дагавора куплі-продажу, абавязаны выканаць рамонт фасада і даху будынка. Разам з палацам на аўкцыёне прадаецца і права арэнды зямельнага ўчастка плошчай 41 сотка (пад забудовай) тэрмінам на 50 гадоў.

Нагадаю, што перад аўкцыёнам яго непасрэдна ўдзельнікі павінны ўнесці задатак у памеры 178 млн рублёў. І яшчэ. Мяне асабіста зацікавіла, а ці маюцца нейкія асаблівыя ўмовы выкарыстання такога знакавага раней аб'екта? Нам паведамілі, што нічога невыканальнага ў раней агучаных умовах няма. Падпісаваш ахоўную паперу, робіш зноўку рамонт, і далей будынак можна выкарыстоўваць ужо па сваім заданні. Ніякіх абмежаванняў тут увогуле няма.

А яшчэ мяне зацікавіў пункт № 5 у аб'яве аб правядзенні аўкцыёну. Там гаворыцца, што аўкцыён з'яўляецца адкрытым. Таму ў ім могуць удзельнічаць юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрыемальнікі нашай краіны, а

«ГЕНЕРАЛЫ» ЗАТОПЛЕННЫХ КАР'ЕРАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— На інтэрнэт-сайтах часта з'яўляюцца каментарыі, у якіх гучыць адно і тое ж пытанне: чаму нельга ператварыць кар'еру ў месца для купання?

— Работу пляжаў у краіне рэгламентуе спецыяльны дакумент — «Правілы аховы жыцця на водах». Яны прадугледжваюць усе тыя захады, якія трэба зрабіць, каб узаконіць месца адпачынку ля вады. Галоўны патрабаванні, акрамя спадзістага слуху — наяўнасць пакатага пляжа, пясчанага адкоса. Дно вадаёма мусіць быць абследавана вадалазамі. Глыбіня месцаў, дзе могуць купацца дзеці, не павінна перавышаць 120 сантыметраў. Усё павінна быць пад наглядам, аснашчана буйкімі або іншымі знакамі, якія будуць сігналізаваць чалавеку, што залпыць за пэўную лінію рызыкаваны для жыцця.

А цяпер давайце гэта разгледзім дэталічна да кар'ера. У яго ў прычыне адсутнасці такой рэч, як дно. Экскаватар жа пры здабычы выкапняў не выраўноўвае грунт. Бегаў у яго найстойлівей, апоўзень можа сцяць у любы момант. Як вадалазы могуць абследаваць на прадмет бяспечнасці ніз кар'ера на значнай глыбіні, калі бачнасць там амаль ці увогуле нулявая? Нарэшце, дзе і як ставіць буйкі, калі ў адным месцы глыбіня, напрыклад, складае 3 метры, а праз пару крокаў ужо знаходзіцца прорва, глыбейшая ў некалькі разоў?

Прыкра, што людзі выказваюць прэтэнзіі (маўляў, чаму адпаведныя службы не могуць зрабіць з кар'ера месца для адпачынку), не валодаючы тэмай. І калі ў тым жа Ваўкавыскім раёне перакапалі пад'язныя дарогі да вядомых кар'ераў, якія атрымалі ў народзе назву «Беларускія Мальдывы», гэта ж было зроблена дзеля бяспекі людзей. Сёлета там стала значна спакойней. А вось летась Чырванасельскі кар'ер забраў жыццё 12-гадовай дзяўчынкі. Яна ішла нападальнік ад краю вады і ці то спатыкнулася, ці то кавалак берага абваліўся ў ваду. І краз ля самага берага пачынаўся прабег глыбіней у 13 метраў. Шанцаў выжыць у няшчаснай было нуль. А 10 чэрвеня, крыху менш за ме-

сяц таму, з кар'ера, размешчанага непдалёк ад сталічнай вуліцы Гарэцкага, дадому не вярнуўся 16-гадоваы юнак.

У апошні час праблему кар'ераў пачалі планамерна вырашаць. Многія з іх абгародзілі па перыметры. А некаторыя нават засыпалі. Самы вядомы з ліквідаваных такім чынам кар'ераў — той, на якім летась у лістападзе ў сталіцы патануў хлопчык.

БУХТА 3-ПАД КАБЕЛЮ ЗАМЕСТ ЛОДКІ

Галаўны боль ратаўнікоў нават на дзволёных для купання вадаёмах — гэта выкарыстанне сродкаў, на якіх плаваць забаронена. Чаго тут толькі няма — аўтаматычныя камеры, самаробныя плыты, бярвенні і нават бухты з-пад кабеляў... Плаваючы літаральна на ўсім, што толькі можа трымацца на паверхні вады. Аднак лідарам тут сталі надзіманыя матрацы. І ўжо сёлета такіх выпадкаў, калі такая бяскалонтнасць скончылася трагедыяй. Маці і дачка адплылі на матрацы ад берага, і пасярод вадаёма ён рэзка пачаў дзвіцца. Праз некалькі секунд абедзве былі ў вадзе. Маці нейкім чынам выратавалася, а вось дзяўчынка пайшла на дно. Глыбіня ў тым месцы складала каля дзевяці метраў.

— Сучасныя лодкі маюць шмат надзімальных адсекаў, — раскавае начальнік рэспубліканскай вадалазна-ратаўніцкай службы Таварыства ратавання на водах Сяргей ПАТРЫКЕЕУ. — Калі адзін з іх будзе пашкоджаны, лодка на дно не пойдзе.

А аўтаматычная камера якраз уяўляе сабой толькі адзін адсек. Да таго ж яна зроблена не з высокатрывалых матэрыялаў, а са звычайнай гумы, якую практычна ў вадзе можа што заўгодна — хмызнік ці корч. І праз пару секунд яна выпускае паветра. Да чаго прыводзіць выкарыстанне самаробных плыт, зразумела пасля трагедыі ў Віцебскай вобласці, калі ў невялікім штучным вадаёме патанулі тры дзясей. Былі раней шматлікія праблемы з так званымі «тарзанкамі»: купальнічкі прывязвалі да дрэва вярочку, разгойдваліся на ёй і ляцелі ў ваду на хуткасці. Вынікам гэтага станвілі траўмы шыйнага аддзела пазваночніка і нават смерць. У нашай «скарбонцы» ёсць выпадак, калі чалавек плаваў на... буй. Було гэта на Мінскім моры. У стане наркатычнага ап'янення прытуець вісеў на буй і крычэў ва ўвесь глас: «Ратуйце, дапамажыце!».

Непрыемнасцяў дастаўляюць і рыбакі, якія парушаюць правілы карыстання маламернымі суднамі. Ды і на ваду выходзяць не заўжды цвярозымі. А яшчэ многія

У штучных вадаёмах краіны летась патанула 247 чалавек. Да такіх вадаёмаў адносяцца вадасховішчы, кар'еры, катлаваны, сажалкі, каналы, канавы, адстойнікі, калодзежы, бываючы ёмістасці і нават... сталовыя лыжкі.

з іх грэбуючы спецыяльнымі ратавальнымі камізілкамі. Хоць норма, якая абавязвае яе надзяваць пры катанні на вадзе, была ўведзена яшчэ летась.

Літаральна напрыканцы чэрвеня ў Рагачоўскім раёне сутыкнуліся гідрачыкл і лодка. На апошняй плылі два рыбакі. На гідрачыкле ўсе людзі былі ў камізілках, а вось рыбакі іх праігнаравалі. Рэзкі штуршок ад сутыкнення выкінуў людзей у ваду. Гаспадар лодкі пайшоў на дно. Яго пасажыра ледзьве выцягнулі на бераг. Пасажыры і кіроўца гідрачыкла атрымалі траўмы, але засталіся жывыя. Дык ці варта грэбаваць сродкам бяспекі, які ў крытычную хвіліну можа выратаваць жыццё?

КУПАЦА НА КАР'ЕРАХ ЗАБАРОНІЦЬ ЗАКОН?

— Таварыства ратавання на водах падрыхтавала праект новай рэдакцыі дакумента, які рэгламентуе паводзіны на вадаёмах — Правілаў аховы жыцця на водах аб'ектах, — дзеліцца Сяргей Патрыкееў. — У іх будзе ўнесена норма, якая прадугледжвае поўную забарону купання на абводненых кар'ерах. Таксама адна з навацый дакумента — абавязковае інфармаванне аб месцах, забароненых для купання, на сайтах раённых выканаўчых камітэтаў і ў сродках масавай інфармацыі. А пачаў з вадаёмамі, якія трапілі ў «чорны спіс», будучы абавязкова ўстанавіўца аншлагі — спецыяльныя папераджальныя знакі.

Аднак пакуль новыя правілы не дзейнічаюць. Яны мусілі выйсці ў чэрвені, але пакуль па некаторых прычынах затрымліваюцца. Зрэшты, тэкст іх ужо адпрацаваны і ўзгоднены з адпаведнымі ведамствамі.

«БАЗАР» ПАЧЫНАЕ ЗДЗІЎЛЯЦЬ...

Учора, хай сабе і не афіцыйна, але стартаваў міжнародны фестываль мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Нагадаем, што ўрачыстая цырымонія адкрыцця 24-га па ліку фестываля адбудзецца 9 ліпеня. Карэспандэнты «Звязды» памагалі за «апошнімі акордамі» падрыхтоўкі да свята.

«СТРЭС-КАНФЕРЭНЦЫЯ»...

Па добрай традыцыі за пару дзён да пачатку «базару» адкрываюцца выставы, паказваюць спектаклі, глядачоў запрашаюць на канцэрты.

Так, у Мастацкім музеі адкрылася выстава арыгіналаў твораў Далі і Пікаса. На радзіме Шагала такога яшчэ не было. Ды і эксклюзіўна ў тым, што ўпершыню прадастаўлена кераміка адразу двух геніяў.

У Летнім амфітэатры прайшлі першыя канцэрты з удзелам «Зорак»: «Шоу Александра Алешкі» і «Солнык» Грыгорыя Лепса. У рамках традыцыйных «базарных» «Тэатральных сустрэч» Генадзе Хананавічу ў канцэртнай зале «Віцебск» прадставіў праграму з інтрыгуючай назвай «Стрэс-канферэнцыя». А ў «Коласавым» тэатры творчы калектыў з Масквы паказаў спектакль «Вясна» па апавяданнях Міхаіла Задорнава.

Сёння ў ратушы глядачоў чакаюць на прэзентацыі выставы «Жывапіс Паднябеннай» і рэспубліканскай выставы сучаснага мастацтва тэкстылю «Злучальная нітка». У Летнім амфітэатры з сольнымі канцэртамі выступіць Валерый Меладзэ і Ірына Алеграва...

ШТО НОВАГА НА ПЛОШЧЫ?

Галоўная плошча горада і наваколлі — любімае месца адпачынку ўдзельнікаў «базару». Там правядзецца фестывальныя акцыі, якія збіраюць мноства глядачоў. Напярэдадні фестываля старшыня Віцебскага аблвыканкома Мікалай Шарстнёў з адным са сваіх намеснікаў прайшоў па плошчы, а потым запрасіў на плянёрку адказных асоб. І выказаў заўвагі. У прыватнасці, у парку

Пераможцаў забараніў прадаваць спіртное. Нельга, каб ля выставы ваеннай тэхнікі, атракцыёнаў, дзе любіць бавіць час дзятва, куплялі піва і больш моцныя напой. Пры гэтым было выканана яшчэ адно заданне па ўстаноўцы лавак непадальку ад баявых машын. Раней, пакуль хлопчыкі і дзяткі залазілі на барты, гулялі там, татам і мамам прыходзілася чакаць стоячы. Ніжэй — на беразе Заходняй Дзвіны — усталявалі біяпрыбяральні. Шчыра кажучы, раней іх вельмі не хапала. Асабліва ў выхадныя, калі і ў заданым вышэй парку і на набярэжнай натоўп.

Мікалай Шарстнёў упэўнены, што на «базары» дробязяў не будзе. Наконт набярэжнай дадзена ўказанне «ажывіць» яе яшчэ больш. А гэта магчыма дзякуючы трансляцыі музыкі, вулічным мастакам. Нагадаем, што ініцыятарам стварэння парку і рэканструкцыі галоўнай плошчы быў былы кіраўнік вобласці, цяперашні кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Мікалаевіч Косінец. Скептыкі не верылі ў тое, што пералічаныя зоны адпачынку стануць «мекай» для грамадзян і прыездных. Але ж задумана атрымалася, як той казаў, на ўсё 100! І абноўлена плошча з новым паркам сталі цудоўным кутком старажытнага Віцебска.

НЕ АДРАВЦАЦА АД ЭКРАНА!

У дыржэцый «базару» канстатуецца, што сёлета з'явілася прыемная «проблема»: спатрэбілася дадаткова вырабляць і усталяваць флагапалкі, бо колькасць краін, чые грамадзяне прыбудуць на фестываль,

нечакана павялічылася. У прыватнасці, у маладзёжных праектах пажадалі ўдзельнічаць прадстаўнікі Германіі і Аўстрыі. Асвятляць падзеі фестываля ў апошні момант пажадаў журналіст з Нікарагуа. Летась на «базары» акрэдытаваліся больш за 4450 удзельнікаў. Сёлета чакаецца рэкорд.

Па традыцыі напрыканцы чэрвеня першымі з іншаземцаў прыязджаюць маскіраваныя паўднёвыя дэкарацыі ў Летнім амфітэатры і светлавое абсталяванне. На чарговым «базары» галоўная сцена ператворыцца ва ўрачыстую: з калонамі і грандыёзнымі жырэндолямі. Цэнтральныя экраны, увячце сабе, памерам больш за 36 квадратных метраў, а бакавыя — па 24. «Здача падключыць усё гэтай прыгажосці ўжо прайшла. Адказныя за тэлетрансляцыю паабяцалі, што глядачы змогуць «адравцацца ад экрана» толькі падчас рэкламы. Бо настолькі прыгожой будзе тэлевізійная «карцінка». У канцэртнай зале «Віцебск», дзе пройдзе дзятка конкурсу, з'явіцца «прагрэсіўныя» святлодыёдныя экраны. А спецыяльны под'ём на сцэне з надсветкамі забяспечыць каласальны эфект. Дзятва ў выніку апынецца «ў касмічнай прасторы».

У Віцебску ўжо адчуваецца атмасфера свята. Зроблена ўсё, каб яно было цікавым і бяспечным. Прыязджаюць і самі ў гэтым перакананыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@zviazda.by

МЕНЮ ДЛЯ АГУРКОЎ

Агурок нездарма набыў усенародную славу — у ім удала спалучаюцца зялёны свежы водар, хрумсткасць, сакавітасць і нізкая каларыйнасць. Пажыўнасць гэтай гародніны, праўда, зусім невялікая. Агуркі складаюцца на 95-96% з вады, змяшчаюць усю да 2,5% цукраў, 1% бялковых рэчываў, 0,1% тлушчу і вітамінаў.

Тама падкармі агуркоў заўсёды важная і актуальная, бо недакармілі або перакармілі — і роўных пухірыстых салодкіх здравуюж ужо не відаць, прыдзецца здэвальваваць выродлівымі «коскамі»...

Віды і формы падкормак

За ўвесь летні сезон кустам агуркоў цалкам дастаткова правесці 3-4 падкармі. Як правіла, мы ўжываем мінеральныя або арганічныя ўгнаенні.

А па спосабе ўнесэння яны могуць быць каранёвымі ці пазакаранёвымі.

Каранёвыя падкармі падыходзяць для цёплага лета. Тады каранёвая сістэма агуркоў развіта добра, і падкармі ідуць «на ўра». Іх рэцэпты праводзіць пасля дажджу або добрага паліва. Найлепшы час — ввечэрні, ці ў пахмурны негарачы дзень.

Пазакаранёвыя падкармі будуць карысныя ў выпадку, калі лета халоднае, а надвор'е пахмурнае. Карані ў халодны час з засваеннем харчавання не справяцца. А вось апыркванне лісця будзе ярако тое, што трэба. Такая падкарма праводзіцца ўвечары або хмарным днём, невялікімі дозамі. Вельмі важна, каб падкармі раствор распыліліся дробнымі кропелькамі і раўнамерна. Чым даўжэй ён пратрымаецца на лісці, тым больш патрэбных рэчываў пасее засойці расліна.

І падкарма — праз 15 дзён пасля пасадкі; ІІ падкарма — у пачатку цвіцення; ІІІ падкарма — падчас масавага плоданашэння; ІV падкарма — таксама ў перыяд плоданашэння; яе мэта — падоўжыць тэрмін плоданашэння агурочных плёцаў

Рэжым

І падкарма — праз 15 дзён пасля пасадкі; ІІ падкарма — у пачатку цвіцення; ІІІ падкарма — падчас масавага плоданашэння; ІV падкарма — таксама ў перыяд плоданашэння; яе мэта — падоўжыць тэрмін плоданашэння агурочных плёцаў

Важна!

Ёсць і такое меркаванне: калі агуркі на вашай глебе цудоўна растуць і пладаносяць, то не варта перабраць з падкармамі — можна абмежавацца адной або дзюмаю.

Састаў

Абапіраючыся на апрабаваную рэцэптуру, можна выбраць самую ўдалую «падоборку» для вашай глебы, умоў надвор'я і кашалька.

Першая

Арганіка: свежыя курыныя (ці перапараныя) папайкі (ці перапараныя) папайкі

Карысныя «агурочныя» парадзі

Калі агуркі пачынаюць гарчыць, значыць, ім не хапае вільгаці, ці на іх паўплывалі рэзкі перапады начных і дзённых тэмператур. Неабходна забяспечыць багаты паліў цёплай адстойнай вады не толькі пад карань, але і па ўсёй плошчы грядкі.

Калі форма агуркоў нагадвае лямпачку (звужэнне ў раўне пладаножжы) або кручок, значыць, не хапае калію. Неабходна дадаць у рацыён пеленыя апыркванні і паліваў — па 1 л пад карань. Можна апыркваць і растворам фасфату калію па рэцэпце: 1 ч. ложка на 1 л вады.

Калі агурочныя звужаныя ля кончыка, але патоўшчаныя ля пладаножжы, гэта паказвае на недахоп азоту. Пра азотнае галаданне сведчаць таксама тонкія агурочныя плёцы; лісці, якія сталі драбнявымі, чым звычайна; светлыя, нават бялізныя (на ярка-зялёныя) агуркі. Тут на дапамогу прыйдзе арганіка: рэкамендуецца паліў растворам карвяку 1:10, па 1 л пад карань.

Калі цырка вызначыць, якога элемента не хапае агурочкам, лепш за ўсё падкарміць іх комплекснымі ўгнаеннямі з мікрэлементамі. А комплекс — ён і ёсць комплекс, патрэбны элемент сам знойдзе свайго «кліента».

рапёльчын) памёт у канцэнтрацыі 1:15. Выкарыстоўваць свежапрыгатаваны; гнявая жывка ў канцэнтрацыі 1:8; каровін або консігной у канцэнтрацыі 1:6; настой зялёнай травы ў канцэнтрацыі 1:5.

Мінеральныя ўгнаенні: 1 сталая ложка мававіны + 60 г суперфасфату на 10 літраў вады; 10 г аміячнай салетры + 10 г суперфасфату + 10 г калійнай солі на 10 л вады; 5 г амафосу ўнесці ў зямлю (распыпаць і падрыхліць глебу).

Другая

Арганіка: настой зялёнай травы ў канцэнтрацыі 1:5. Мінеральныя ўгнаенні: 20 г калійнай салетры + 30 г аміячнай салетры + 40 г суперфасфату; 1 шклянка пелены на 10 літраў вады; суперфасфат + попель у сухім выглядзе ўнесці ў зямлю.

Пазакаранёвая падкарма: 35 г суперфасфату на 10 л вады; 1 ч. ложка борнай кіслаты + 10-12 крышталікаў марганцовай на 1 л вады; 2 г борнай кіслаты + 100 г цукру на 1 л гарачай вады (апыркваць для прыцянення наскомымі-апыльняльнікаў).

Трэцяя

Арганіка: зялёнае ўгнаенне ў канцэнтрацыі 1:5.

Мінеральныя ўгнаенні: 25-30 г калійнай салетры на 10 л вады; 50 г мававіны на 10 л вады; 1 шклянка пелены на 10 л вады.

Пазакаранёвая падкарма: 10-12 л мававіны на 10 л вады.

Чацвёртая

Арганіка: 2-дзённая настой прэлага сена.

Мінеральныя ўгнаенні: 28-30 г соды харчовай на 10 л вады; 1 шклянка пелены на 10 л вады.

Пазакаранёвая падкарма: 15 г мававіны на 10 л вады.

ВАЖНА! Падкарма пеленай лічыцца вельмі эфектыўным сродкам на любым этапе росту агуркоў. Існуе меркаванне, што яе можна ўжываць праз кожную 7-10 дзён увесь час, пакуль не скончыцца плоданашэнне.

Кросчайнворд

1. Упершыню пераклаў на рускую мову работу К. Маркса «Капітал». 2. Воук кожны год лінея, а яе не мяняе. 3. Цвёрдая набойка на падэшве абутку пад пятай. 4. Як гэтае свята прыйшло — біры рукавіцы ў запас. 5. Добрая яна даражэй за багацце. 6. Байбак бжыць, аж балахон дрыжыць. 7. Гімнастычная прылада. 8. Грашовыя рэнта на Беларусі ў XV — 1-й палове XIX ст. 9. Вагавая і грашова-лікавая адзінка Баварыі. Польшчы ў II—XVI ст. 10. Паліўнічая сетка для поўлі звароў і птушак. 11. Слова, аднолькавае па гучанні, але адрознае па значэнні. 12. Атаман бандытаў у палескай хроніцы І. Мележа. 13. Тое, што флексія. 14. У гэтай азіяцкай сталіцы Марка Пола ўпершыню ўбачыў папярочныя грошы. 15. Гэтыя акуллары не надзены. 16. Рускі жывапісец, карціна якога «Партрэт доктара М.І. Бера з жонкай Н.М. Бера» знаходзіцца ў Дзяржаўным мастацкім музеі Беларусі. 17. Адна з найбольш старажытных і ўшанаваных багін грэчаскага пантэона. 18. Адзіны Бог мусульманскай рэлігіі. 19. Пераспелае волака. 20. Напхлены шнур на мундыры параднай формы генерала. 21. Аркестравыя духавыя музычны муштговы інструмент. 22. Гэта яго словы: «Ад вялікага да смешнага адзін крок». 23. Нашэсце ворага. 24. Старшыня валькіанкама ў Юравічах з палескай хронікі І. Мележа. 25. Першы ўдалы адналіт асабняк «Белы дом» у ЗША ў 1810 г. 26. Спартыўны комплекс у ваколіцы Мінска. 27. Савецкі пісьменнік-сатырык, аўтар выразу «Аўтамабіль не раскоша, а сродак перамяшчэння». 28. Туттавае дрэва, вырошчываецца ў пакоях і аранжарыях. 29. Гук ці спалучэнне гукіў у слове. 30. Партовае збудаванне для рамонту суднаў. 31. Лабараторная пасудзіна. 32. Гліняная або металічная пасудзіна з высокім вузкім горлам і дзюмаю вертыкальнымі ручкамі. 33. Выканаўца-распарадчы орган кіраўніцтва. 34. Паўвостраў, які скарыдаецца на свае памеры.

Кросчайнворд з 34 пачаткамі слоў у выглядзе лічбаў у клетках. Слова: ПРАВЕРЦЕ КАПІ ПАСКА, АДКАЗЫ. Аўтар: Уладзімір ЕСМАНТОВІЧ. г. Мінск.

Даты Падзеі Людзі

8 ліпеня. 1680 год — 335 гадоў з часу нараджэння Трубіцкага Юрыя, магілёўскага магистрата, з 1734-га — рэгент Грагальскай канцелярыі. Напісаў адну з частак Магілёўскай хронікі (запісы пра падзеі 1701—1746 гг.). Асабліва падрабязна апісаў падзеі 1710-х гадоў — перыяд Паўночнай вайны (1700—1721), намалюваў яркія выявы гістарычных асоб таго часу. Пры складанні хронікі выкарыстаў успаміны сучаснікаў і ўдзельнікаў падзей, дакументальныя матэрыялы магілёўскага архіва, гісторыка-літаратурныя крыніцы. Трубіцкі вызначаў шырынёй поглядаў, юрыдычнай даведчанасцю, смелай грамадзянскай пазіцыяй, дэмакратызмам. Хроніка мае вялікую каштоўнасць як помнік літаратуры і гістарыяграфіі Беларусі эпохі барока. Памёр у 1747 годзе. 1709 год — адбыўся вырашальны эпізод Паўночнай вайны (1700—1721) — Палтаўская бітва. У ёй удзельнічалі руская армія Петра І і шведская армія Карла XII. Пасля таго, як Пётр І адваваў у шведаў Лівонію і заснаваў новы горад-крэпасць Санкт-Пецярбург, шведскі кароль Карл XII прыняў рашэнне атакаваць цэнтральную Расію з захопам Масквы. Ён павёў сваё войска на Маскву з поўдня, праз Украіну, і ў гэтым была яго галоўная памылка. Яму перашкодзілі неспрыяльныя кліматычныя ўмовы. Да таго моманту, калі шведская армія падыйшла да Палтавы, Карл быў паранены, страціў трэць арміі, а яго тылы былі атакаваны казакамі і калмыкамі. У выніку Палтаўскага бітвы армія Карла XII перадала існаваць. Кароль разам з украінскім гетманам Мазепам, які здрадзіў Пятру і перайшоў на бок шведаў, уцяклі ў Бесарабію. 1861 год — нарадзілася Магдалена Радзівіл, дзяўка беларускага культурнага руху, мецэнатка. Нарадзілася ў сям'і вядомага беларускага археолага і этнографара Завішчэ-Кіжгайлы, які паходзіў са старажытнага беларуска-літоўскага роду. Сям'я смерці бацькі Марыя Магдалена стала адной з самых багатых землеўладальніц. Рана заўдавала і атрымала ў спадчыну маёмасць мужа, шляхетнага і заможнага графа Крысінінскага. Частку свайго багацця Марыя Магдалена ахвяравала на дзяцей-сірот — адкрыла для іх шэраг прытулкаў. Вяла асветніцкую дзейнасць. У сваіх вёсках адкрыла школы, стварыла таварыства цвярозасці. Устанавіла студэнтам Віленскага ўніверсітэта некалькі стывендзіяў. Але галоўнае месца ў дзейнасці Марыі Магдалены Радзівіл займала падтрымка першых беларускіх перыядычных выданняў. Яна алеквалася выдавецтвам «Загляне сонца і ў наша ваконца» ў Пецярбургу, «Нашай нівы», на яе грошы былі выдадзены першыя кнігі Максіма Багдановіча і Канстанціна Буілы. Вялікую ўсеабаковую дапамогу Магдалена Радзівіл аказвала і творчай моладзі. Пасля 1917 г. знаходзілася ў эміграцыі ў Польшчы, Лтве, Германіі. У 1932 г. асветніцка пераехала ў Швейцарыю і пайшла ў манастыр, дзе ў 1945-м памерла. Было сказана Леаніда ДАЙНЕКА, пісьменнік: «Ісціна не ў віне, не ў вайне. Ісціна ў нашых дзях».

Ну і ну!

Сто адзежкаў і ўсе без засцежкаў...

Брасцкія мытнікі канфіскавалі партыю тавару, які брасцкіячыні перавозілі на сабе. Як паведамілі ў прэс-службе Брасцкай мытні, жанчыны 1949, 1954 і 1940 гадоў нараджэння спрабавалі перавезці тавары без мытнай дэкларацыі. Кожная з указанных грамадзянак апрапула на сябе больш за дзяткаў сукенкаў і іншых прадметаў адзення. Такім чынам яны перамяшчалі праз мяжу 38 прадметаў жаночага адзення ісайвым аўтобусам у пункце пропуску «Варшаўскі мост». Зычоджычы з асартыменту гэты тавар не мог быць аднесены да рэччў асабістага карыстання. Таму і быў канфіскаваны да расшэння суда. У прэс-службе мытні напамінілі, што норма спольніннага ўвозу складае 1500 еўра ў грашовым эквіваленце і 50 кілаграмаў у вагавым. Але гэта не азначае, што праз мытню мяжу Мылнага саюза можна везці, скажам, 50 кілаграмаў аднолькавых сукенкаў пад выглядам тавараў для асабістага карыстання. Улічваюцца яшчэ і перыядычнасць паездак асобы, якая вязе тавар. Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц Апошняя квадра ў 22.23. Месяц у сусор'і Авена. Сонца: Мінск — 4.48 21.41 16.53; Віцебск — 4.30 21.38 17.08; Магілёў — 4.38 21.31 16.53; Гомель — 4.44 21.18 16.34; Гродна — 5.05 21.55 16.50; Брэст — 5.15 21.46 16.31.

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні. Віцебск: +19...+21°C; Гродна: +16...+18°C; Мінск: +19...+21°C; Магілёў: +20...+22°C; Брэст: +17...+19°C; Гомель: +22...+24°C. ...у суседзях: Варшава: +18...+20°C; Кіеў: +26...+28°C; Рыга: +19...+21°C; Вільнюс: +19...+21°C; Масква: +24...+26°C; С.-Пецярбург: +19...+21°C.

УСМІХНЕМСЯ

— Якіх выбітных правакатараў ты ведаеш? — Толькі аднаго. — Ну, кажы... — Кампазітар Мендэльсон. — Божухна, чаму? — Для мільёнаў дурняў ён напісаў пшчотны і прыцягальны «Всёсельны марш», а сам... усё жыццё спакойна пра-жываў халасцаком. Мужык сказаў — мужык зрабіў выгляд, што нічога не казаў. Зніжка 50%.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙСЬКІХ РЭСУРСАЎ БЕЛАРУСІ. Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КІРШУК, М.ЛІТВИН (намеснік галоўнага рэдактара), А.ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕУСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК. Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда». АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брасце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродна: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81. http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.minsk.by, ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.092. Індэкс 63850. Зак. № 2746. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 7 ліпеня 2015 года.